

บทที่ 7

การปฏิรูปศาสนาและการก่อตั้งนิกายโปรเตสแตนท์ (The Reformation and The Founding of the Protestant Churches)

เนื้อหาโครงเรื่อง

1. สาเหตุการปฏิรูปศาสนา
 - 1.1 ด้านศาสนา
 - 1.2 ด้านการเมือง
 - 1.3 ด้านเศรษฐกิจ
 - 1.4 ด้านแนวความคิด
2. เหตุใดการปฏิรูปศาสนาเริ่มต้นในศตวรรษเยอรมัน
 - 2.1 มาทธิิน อุลเซอร์ (Martin Luther, C.S. 1483-1546)
 - 2.2 ลัทธิอุลเซอร์แรม (Lutheranism)
3. การปฏิรูปศาสนาในศตวรรษอื่นๆ
 - 3.1 อูลริค สวิงเกล (Ulrich Zwingli, C.S. 1484-1531)
 - 3.2 จอห์น คาลเวน (John Calvin, C.S. 1509-1564)
 - 3.3 การปฏิรูปศาสนาในประเทศอังกฤษ
4. การปฏิรูปภายในของคาทอลิก
 - (The Catholic Reformation, C.S. 1534-1598)
 - 4.1 คณะเยซูอิต (The Jesuits, C.S. 1534)
 - 4.2 วิชีส่องสวนพากนอกศาสนา (The Inquisition, C.S. 1542)
 - 4.3 การประชุมที่เมืองแทรนต์
(The Council of Trent, C.S. 1545-1563)

4.4 การทำรายชื่อหนังสือต้องห้าม

(The Index of Prohibited Books, ค.ศ. 1564)

5. ผลของการปฏิรูปศาสนา

5.1 ด้านศาสนา

5.2 ด้านการเมืองการปกครอง

5.3 ด้านสังคมและความเชื่อ

5.4 สงเคราะห์ศาสนา

สาระสำคัญ

1. สาเหตุการปฏิรูปศาสนา

การปฏิรูปศาสนา มีสาเหตุมาจากการด้านศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ และแนวความคิด

1.1. ด้านศาสนา เมื่อมากองสังคมครูเสด การขายใบบุญไก่นapa ความมั่งคั่งร่าวยของวัด การจัดพิมพ์พระคัมภีร์พร้อมกับคำแปล

1.2. ด้านการเมือง ยุโรปดันยุคใหม่ เริ่มมีการพัฒนาเป็นรัฐประชาธิ ကษัตริย์ มีบทบาทสำคัญมากกว่าขุนนางท้องถิ่น ทำให้ มีความขัดแย้งกับสันตะปาปา การตื่นตัวเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และความรู้สึกชาตินิยม

1.3. ด้านเศรษฐกิจ ความมั่งคั่งร่าวย และการมีที่ดินมากของวัด มีผลทำให้ กษัตริย์ต้องการหักพาร์ทิชนและที่ดินของวัด การเกิดชนชั้นกลาง เมื่อยุโรป และระบบการค้าใหม่ ทำให้แนวความคิดของศาสนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในเรื่องราคายุติธรรม การให้ภัยยืน และอื่นๆ ศาสนาลดบทบาทและความสำคัญลงเมื่อเกิดเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

1.4. ด้านแนวความคิด ในสมัยการพิมพ์คิลป์วิทยาการ เกิดมีแนวความคิดใหม่ๆ ได้แก่ สังกัดนุชยนิยม ปัจเจกชนนิยม ตลอดจนการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ติดช่องจ่อหันกูเดนเบอร์ก มีผลให้งานพิมพ์และสิ่งพิมพ์เผยแพร่หลายกว้างขวาง

2. การปฏิรูปศาสนาเริ่มต้นในตินเดนเยอรมัน

เนื่องจากตินเดนเยอรมันยังล้าหลังกว่าประเทศอื่นๆ ความเชื่อทางศาสนายังดังรากถึก ระบบพิวตัลยังคงมีอิทธิพลเชิงมากในตินเดนเยอรมัน แต่เจ้าผู้ครองแคร์วัน เด็กแคร์วันน้อยของเยอรมันไม่สามารถคุ้มครองตินเดนเยอรมันให้พ้นจากการแสร้งหาผลประโยชน์ของศาสนาจักร ประกอบกับธรรมนิสัยในตินเดนเยอรมันมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นที่ต้องการของขุนนางเยอรมัน ดังนั้นพวกขุนนางจึงให้ความร่วมมือกับมาเร็ติน อุตเซอร์ ใน การปฏิรูปศาสนาในเยอรมันโดยหวังผลทางเศรษฐกิจ

2.1. มาเร็ติน อุตเซอร์ เป็นนักปฏิรูปศาสนาคนสำคัญของเยอรมัน ที่ทำการปฏิรูปศาสนาเป็นผลลัพธ์ โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าชายเพรเดอร์วิช ผู้ครองแคร์วันแซกโซนี ประกาศหลักการของอุตเซอร์เป็นผลลัพธ์

2.2. ลักษณะอุตเซอร์แรน มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการเมือง การปกครอง ในเยอรมันมาก

3. การปฏิรูปศาสนาในตินเดนอื่นๆ

3.1. อูลส์วิค สวิงก์ตี้ ทำการปฏิรูปศาสนาในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ลักษณะเดียวกันกับเมืองที่มีชนชั้นกลางมาก ปฏิเสธความตักเตือนของพิธีกรรมทั้งหมด ไม่เห็นด้วยกับการขายใบบุญไก่บาน

3.2. จอห์น คาลแวง โจนส์ที่หลักการทางศาสนาแบบเก่าในฝรั่งเศส เรียนหนังสือชื่อหลักศาสนาคริสต์เดียน เป็นคู่มือสำคัญของลักษณะแวง เน้นความสำคัญของพระคัมภีร์เก่า เชื่อในกฤษฎีการเลือกสรร ทฤษฎีการกำหนดโชคชะตาชีวิตส่วนหน้า ความเชื่อเรื่องบาปตั้งเดิม

3.3. การปฏิรูปศาสนาในประเทศอังกฤษ ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการเรื่องศาสนา แต่เป็นสาเหตุมาจากการเมือง พระเจ้าเยนรีที่ 8 เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปศาสนาของอังกฤษให้เป็น แบบอังกฤษ หรือศาสนาอังกฤษ

4. การปฏิรูปภายในของคาಥอลิก

มีจุดมุ่งหมายการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และพัฒนาความเข้มแข็ง ให้แก่ศาสนาโรมันคาಥอลิก เพื่อต่อรองความศรัทธาของประชาชนไว้ ด้วยวิธีการต่างๆ

4.1. คณะเยชูอิต จัดตั้งโดยนักบุญ อิกนาเทียส โลโยล่า มีระเบียบวินัยเคร่งครัด แบบทหาร คณะเยชูอิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางโลก เช่น การศึกษา การสังคมนิชชันนำไปเผยแพร่ศาสนาทั่วโลก และทำงานได้ผลดี

4.2. วิธีสอนส่วนพากองออกศาสนา ด้วยการลงโทษอย่างรุนแรง เช่น แพหั่งเป็นหวือรับทรัพย์ ประเทศสเปนใช้วิธีการนี้ได้ผลดี

4.3. การประชุมที่เมืองเกรนท์ เพื่อกำหนดหลักการสำคัญ และปรับปรุงแก้ไข ศาสนาโน้มน้าวทางคatholicให้ดีขึ้น

4.4. การทำรายชื่อหนังสือต้องห้าม ได้แก่ รายชื่อคนแต่งหนังสือที่ถูกห้ามอ่าน รายชื่อหนังสือต้องห้าม ห้ามที่กราบชื่อและไม่กราบชื่อคนแต่ง รายชื่อโรงพิมพ์ที่ห้ามหนังสือต้องห้าม

5. ผลของการปฏิรูปศาสนา

ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในยุโรปทั้งด้านศาสนา การเมือง การปกครอง สังคม ความคิด และสังคมรวมที่สำคัญ ได้แก่ สงเคราะห์สันนิบาตชุมมาลคอลเดน สงเคราะห์ศาสนาในฝรั่งเศส สงเคราะห์ศาสนาใน เนเธอร์แลนด์ และสงเคราะห์ 30 ปี

ஆட்பரஸ்த்திரையீர்வு

நல்ஜாக்கிராண்டின் மூலமாக நக்கிராண்டாக

1. விசேராத்தைத்து மற்றும் பார்த்து பிரைப்பதானை திடைடையே ஏற்றும் நீடி
2. ஓரியாய் முறையை மாதிரி நூசேர் மற்றும் பார்த்து நூசேர் நீடி
3. பெரிய தீவிரமாக பிரைப்பதானை மற்றும் நக்கிராண்டானை ஒங்களும் பிரைப்பதானை மற்றும் நக்கிராண்டானை நீடி
4. ஓரியாய் பிரைப்பதானை மற்றும் நக்கிராண்டானை நீடி
5. விசேராத்தை பார்த்து பிரைப்பதானை மற்றும் நக்கிராண்டானை நீடி

ความนำ

ในบทที่ 7 นี้ จะศึกษาเรื่องการปฏิรูปศาสนาที่มีสาเหตุมาจากการเมือง เศรษฐกิจ และความคิด ผลงานและนักปฏิรูปคนสำคัญๆ ได้แก่ มาเรติน อูลเซอร์, อุลริก สวิงเกติ, จอห์น คาลแวง และพระเจ้าเยอรมันที่ 8 มิผลาทำให้ความเป็นสำคัญของศาสนาคริสต์ต้องถูกแบ่งแยกออกเป็นนิกายใหม่ เรียกว่า โปรตุสแตนท์ ซึ่งมีหลักลักษณะ ได้แก่ ลักษณะอูลเซอร์แวน, ลักษณะสวิงเกติ, ลักษณะแวง และลักษณะอังกฤษ เป็นต้น การปฏิรูปภายในของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ผลของการปฏิรูปศาสนาด้านศาสนา การเมือง การปกครอง ตั้งแต่ ความคิด และสังคม

1. สาเหตุการปฏิรูปศาสนา

การปฏิรูปศาสนามีสาเหตุหลายประการในด้านศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ และแนวความคิด

1.1 ด้านศาสนา

สถาบันศาสนามีความเสื่อมดังแต่ศตวรรษที่ 13 เป็นต้นมา เช่นการมีพระเข้าไปมีส่วนร่วมในสงครามครูเสด (The Crusade War) มีการวิพากษ์วิจารณ์ข้อบกพร่องทางศาสนาในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ของพระ และการพิมพ์พระคัมภีร์ใหม่ สภาพความเป็นอยู่ของพระทูหูหรา ว่าราย สะดวกสนใจไม่เหมาะสมสมกับสภาพความเป็นนักบัว พระประพฤติดิจิตศีลธรรมไม่เคร่งครัดต่อ คำสอนของพระเข้าตามคัมภีร์ พระมีความเชื่อใจคลาง พระไม่มีความรู้ดีพอ และใช้ภาษาละเอียดพอกาด ประพฤติตัวไม่เหมาะสม มีการทุจริตในงานศาสนา เช่น การซื้อขายตำแหน่งพระราชาคณาจารย์ พระผู้ใหญ่รับหน้าที่หลายตำแหน่งแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์ได้ ต้องไปจ้างพระองค์อื่นให้ทำหน้าที่แทน การแต่งตั้งพระในตำแหน่งต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงความรู้ แต่อาศัยความเป็นญาติ หรือความสนิทสนมส่วนตัว

มีการขายใบบุญได้บาน (Sale of Indulgences) อย่างแพร่หลาย เริ่มน้ำตั้งแต่ศตวรรษที่ 14 ต่อมา มีการวิจารณ์ว่าเป็นลักษณะของการค้ามากกว่าความครวัตชานในศาสนา

วัดมีความมั่งคั่งร่ำรวยและมีรายได้มาจากการภาษีประจำทั่งๆ เช่นเดินปี (Annuity) เงินภาษีรายได้ร้อยละ 10 (Tithe) ผืนศ่าธรรมเมียดทั่งๆ จากการประกอบพิธีศาสนาและค่าธรรมเนียมศาสนอกจากนี้ วัดยังมีที่ดินมากมหาศาลในศตวรรษที่ 16 วัดมีที่ดิน 1 ใน 4 ของประเทศเยอรมัน และ 1 ใน 5 ของประเทศฝรั่งเศส ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ศาสนาจักรต้องเกี่ยวข้องกับระบบพิวต์ล และมีภาระพันธ์กรรมต่อกันตามกฎหมายของระบบพิวต์ล

มีการพิมพ์พระคัมภีร์ใหม่ (The New Testament) ในศตวรรษที่ 16 อีราสมัส (Erasmus) ได้พิมพ์พระคัมภีร์ใหม่เป็นภาษากรีกพร้อมคำแปลภาษาละตินไว้คู่กัน มีค่าอิบยาเพิ่มเติมในแต่ละตอน และชี้ให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างคำสอนที่แท้จริงของพระเยซูกับวิธีประพุทธิปฏิบัติทางศาสนาในสมัยนั้น ได้สร้างคำสอนใหม่ๆ ขึ้นมาแทน และบางอย่างก็ได้ทำลายคำสอนของพระเจ้าด้วย

ในค.ศ. 1522 มหาวิทยาลัยอัลคาลา (Alcala University) ในประเทศสเปนได้พิมพ์พระคัมภีร์เก่า (The Old Testament) โดยแทรกพระคัมภีร์เก่าภาษาละตินแบบฉบับมาตรฐานที่เรียกว่า พระคัมภีร์วulgatE (The Vulgate) ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ครองกลางระหว่างพระคัมภีร์ที่เป็นภาษากรีกและภาษาอิบรา ซึ่งการกระทำเช่นนี้มีคนคัดค้านมากกว่าไม่เหมาะสม แต่ยังมีการคัดค้าน การพิมพ์พระคัมภีร์ภาษาเดิมมากเท่าใด ก็ยังทำให้คนสนใจพระคัมภีร์มากขึ้น

ในสมัยคุณเตอร์ มีการพิมพ์พระคัมภีร์ออกเป็นภาษาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้ศึกษาพระคัมภีร์กันอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนได้เห็นข้อบกพร่องของพระบาทหลวงและสันตะปาปาฯ มากยิ่งขึ้น การพิมพ์พระคัมภีร์ออกเผยแพร่อย่างกว้างขวาง เป็นผลมาจากการประตัญญ์แห่งพิมพ์ของจอทัน คุณเตอร์ ซึ่งเป็นผลงานของบวนการพิมพ์คิลป์บริทิชการ

1.2 ด้านการเมือง

สภาพการเมืองของยุโรปในปลายศตวรรษที่ 15 และต้นศตวรรษที่ 16 เริ่มมีการพัฒนาเป็นรัฐประชานาชาติ (Nation State) ทำให้ระบบพิวัตัลเริ่มเติบโต กลัชต์ริย์มีบทบาทสำคัญแทนที่พระพักพระและขุนนาง เช่น กลัชต์ริย์อังกฤษ ฟร็องเศส และสเปน มีความรู้สึกชาตินิยม ต้องการอำนาจการปกครองเต็มที่ ไม่ต้องการให้สันตะปาปาที่โรมมีอิทธิพลเหนืออาณาจักรและประชาชน กลัชต์ริย์จึงพยายามดึงอำนาจจากการปกครอง อำนาจทางศาล และความมั่งคั่งของสันตะปาปา กลับคืนมา เช่น ในปลาย ศตวรรษที่ 13 พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 1 (Edward I) แห่งอังกฤษ และพระเจ้าฟิลิปที่ 4 (Philip IV) แห่งฝรั่งเศสเรียกเก็บภาษีจากพระ เพื่อนำเงินมาใช้ในยามสงคราม และสันตะปาปานิเฟลที่ 8 (Pope Boniface VIII) คัดค้านการเก็บภาษีที่ไม่ได้รับอนุญาตจากสันตะปาปา พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 1 ได้ตอบด้วยการประกาศว่าพระจะอังกฤษ ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกลัชต์ริย์เป็นคนนอกกฎหมาย ส่วนพระเจ้าฟิลิปที่ 4 ประกาศงดส่งเงินจากประเทศฝรั่งเศสไปกรุงโรมโดยเด็ดขาด เหตุการณ์เหล่านี้สร้างความเดือดร้อนให้แก่ศาสนาจักรที่โรมมาก ในที่สุดสันตะปาปายอมทำdamช้อเรียก ร้องขอของอาณาจักรในเรื่องการจ่ายภาษีบำรุงรักษาของพระในประเทศคืนๆ

ในสมัยการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ประชาชนมีการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิเสรีภาพ อิสรภาพและความเสมอภาค ประกอบกับความรู้สึกชาตินิยมที่มีอย่างรุนแรง จึงทำให้ประชาชนต้องการพ้นจากอำนาจของลัทธ呸ป้าป่าที่ไม่ซื่อสัตย์ห่างไกลจากประเทศไทยอย่างเด่น

1.3 ด้านเศรษฐกิจ

เนื่องจากศาสนาจักรมีรายได้มาก มีความมั่งคั่งร่ำรวย และมีต้นมาภมหาศาล ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็เป็นที่ต้องการของผู้คนทั่วไป กลัชต์ริย์ตามระบบสมบูรณากู-สิกธิราชย์จะมีความมั่นคงได้ก็ต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ดังนั้นกลัชต์ริย์จึงพยายามหาวิธีการที่จะให้ได้สมบัติของศาสนาจักร มาเป็นของอาณาจักรด้วยวิธีการยกเลิกอภิสิทธิ์ของวัดที่ไม่ต้องเสียภาษีให้มาเสียภาษีแก่อาณาจักร เมื่อมีการปฏิรูปศาสนาของมาร์ติน ลู瑟อร์ ทำให้เจ้าผู้ครองแคว้นต่างๆ ในเยอรมันถือเป็นโอกาสดี ให้การสนับสนุนลู瑟อร์ และทำการยึดทรัพย์สินของวัดมาเป็นของตน

ในศตวรรษที่ 16 ระบบการค้า ชนชั้นกลางและเมืองได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจแบบเก่าที่มีแนวความคิดของศาสนาเข้ามามีอิทธิพลในเรื่องของการค้าด้วยราคายุติธรรม (Just Price) การให้กู้ยืมเงินด้วยดอกเบี้ยสูงเป็นบาบ และการไม่สะสมเงินทุนทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ที่เป็นระบบนาญทุน (Capitalism) มีการค้าเพื่อแสวงหากำไรซึ่งทำให้เกิดชนชั้นกลางแทนที่พัวกชุนนาง คนชั้นกลางให้การสนับสนุนการปฏิรูปศาสนา เพราะเป็นการยกเสียเปียบช้อบดับและแนวความคิดที่ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับเศรษฐกิจสมัยใหม่

1.4 ด้านแนวความคิด

การปฏิรูปศาสนาอยู่ในสมัยการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) ที่มีแนวคิดแบบมนุษยนิยม (Humanism) คนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็นและกล้ากระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสมสมถูกต้อง ถึงแม้มันได้บัญญัติไว้ในศาสนา การตื่นตัวของแนวความคิดแบบบัจเจษชนนิยม (Individualism) คนต้องการอิสรภาพ เสรีภาพ และความเสมอภาคในการแสวงหาความจริงด้วยสติปัญญาของตนเอง ไม่ใช่ การเขียนของศาสนา มีความคิดที่จะปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น ด้วยการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือเวลาที่เปลี่ยนไป

การประติญญาทันสมัยที่ดีของจอห์น ถูเตนเบอร์ก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ เพราะถือเป็นพื้นที่หลัก เช่นพระคัมภีร์ใหม่ ข้อพิยนของมาร์ติน ลู瑟อร์ และผลงาน

ของนักมนุษยนิยม ได้วันการพิมพ์เผยแพร่ถ่ายทอดจากไปอย่างกว้างขวางรวดเร็ว ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสาร ข้อเท็จจริงเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความคิด และใช้วิจารณญาณของตนได้อย่างดี ทำให้การปฏิรูปศาสนาของอุ瑟อร์ประสบผลลัพธ์เรื่อยมาต่อไป และสามารถขยายไปอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วเกินกว่าที่ศาสนจักรจะแก้ไขปราบปรามได้ทันท่วงที

กิจกรรมการเรียนที่ 1

ให้นักศึกษาอธิบายสาเหตุของการปฏิรูปศาสนามาให้เข้าใจ

2. การปฏิรูปศาสนาเริ่มต้นในดินแดนเยอรมัน

สภาพดินแดนเยอรมันในศตวรรษที่ 16 ยังคงเป็นแคว้นแควันเดียว ๆ ที่มีผู้ครองแคว้นเป็นพระมหากษัตริย์ต่างจากประเทศวันตาก เช่น อังกฤษหรือฝรั่งเศส ที่รวมตัวกันเป็นรัฐประชาธิคิริมั่นคง ด้วยเหตุนี้ดินแดนเยอรมันจึงล้าหลังกว่าประเทศอื่น ๆ ประกอบกับสภาพภูมิประเทศทำให้อิทธิพลของระบบการฟื้นฟูศิลปวิทยาการแพร่เข้ามายังดินแดนเยอรมันน้อยมาก ในขณะเดียวกันความเชื่อทางศาสนาจึงมีรากลึก และอิทธิพลระบบพิวตลักษณะยุคกลางยังคงมีอิทธิพลเข้มแข็งมาก ในดินแดนเยอรมัน

เจ้าผู้ครองแคว้นเลิกแคว้นน้อยของเยอรมันย่อนแยะ ไม่สามารถคุ้มครองดินแดน เยอรมันให้พ้นจากการแสวงหาผลประโยชน์ของศาสนจักรและสันตะปาปาที่โรมได้ สันตะปาปาไม่มีความเกรงใจเจ้าผู้ครองแคว้นต่าง ๆ ในดินแดนเยอรมัน เมื่อเทียบกับ กษัตริย์อังกฤษหรือกษัตริย์ฝรั่งเศสที่มีความเชื่อมแข็งเด็ดขาด และประสบผลลัพธ์เรื่อง การเรียกเก็บภาษีจากพระในประเทศ

ด้านเศรษฐกิจ ศาสนาจักรในเยอรมันครอบครองที่ดินจำนวนมากถึง 1 ใน 3 ของที่ดินทั้งหมดในเยอรมันต่อมาเมื่อระบบเศรษฐกิจแบบพิวตลัพิมเปรี้ยนไปเป็นระบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับค่าแรงถูกตุน และผลกำไรทำให้ชาวเยอรมันตั้งแต่ชนชั้นทุนนาจจนถึงชาวนาระบานบัญญามาก ในที่สุดชนนาจและชาวนาในเยอรมันซึ่งไม่ชอบสันตะปาปาและศาสนจักรแห่งใดก็ตาม ทรัพย์สมบัติและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมาก จึงรวมมือกับชนชั้นกลางได้แก่ พวกรฟอค้าและนายธนาคารต่อต้านศาสนจักรและให้ความร่วมมือกับการปฏิรูปศาสนาของอุ瑟อร์โดยมีความหวังทางเศรษฐกิจที่จะยืดที่ดินและทรัพย์สินของศาสนจักรมาเป็นของตน



ภาพผู้นำสำคัญในการปฏิรูปการศาสนา

คนข้ายกสุด : มาร์ติน ลูเตอร์ คนข่าวสุด : มีแลนกอน (Melanchthon) ผู้ยืนคำสารภาพเพื่อออกซิร์ก
คนข้าวถั้มมา : อุลริก ศวิงเกิล คนกลางความลับอยศอ : 约翰 เฟรเดริค เจ้าชายครองแคว้นแซกโซนี ผู้ให้การ
ช่วยเหลือสนับสนุน มาร์ติน ลูเตอร์ คนสวมหมวกอยู่ด้านหลังมาร์ติน ลูเตอร์ : เฟรเดริคที่ 3 ผู้เป็นอุฯรองจุห์น
เฟรเดริค ผู้ให้ลูเตอร์หนบช่อนด้าอยู่ที่ปราสาทวาร์กเบอร์ก

2.1. มาร์ติน ลูเตอร์

มาร์ติน ลูเตอร์ (Martin Luther, ค.ศ. 1483-1546)¹ เกิดที่แคว้นแซกโซนีในเดินเดน
เยอรมันมาจากครอบครัวชาวนาจากจนแต่ครีงศาสนามาก เมื่ออายุได้ 18 ปี ได้ศึกษากฎหมาย
ในมหาวิทยาลัยแอร์ฟอร์ท (Erfurt University) ตามความประสงค์ของมารดา ในขณะที่เป็น
นักศึกษาวิชากฎหมายเขาก็เกิดศรัทธาในศาสนาอย่างมากจึงได้昄เป็นบาทหลวงในวัดนิกายอโກสติน

¹ G.R. Elton, **Reformation Europe 1517-1559.** (New York : Harper & Row, 1963), P.15.

(Augustinian Monastery) ได้ศึกษาพระคัมภีร์อย่างละเอียด ใน ค.ศ. 1510 ลูเซอร์เดินทางไปแสวงบุญที่กรุงโรมได้พบเห็นสภาพความเสื่อมของสันตะปาปา และความไม่เหมาะสมของศาสนาจักรhexซึ่งมีความคิดที่จะปฏิรูปศาสนา ลดความสำคัญของสันตะปาปา และเปลี่ยนระบบการบริหารภายในศาสนาใหม่

ลูเซอร์ทำงานเป็นอาจารย์สอนวิชาเทววิทยาและปรัชญา ที่มหาวิทยาลัยวิตเทนเบอร์ก (Wittenburg University) สนใจงานเขียนของนักปรัชญาและนักบุญคนต่างๆ มาก โดยเฉพาะงานของเซนต์ ปอล (St. Paul) ที่กล่าวว่าคริสตจัชช่วยให้มนุษย์ปลดปล่อย ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการปฏิรูปศาสนาของลูเซอร์

สาเหตุปัจจุบันจุดเริ่มต้นการปฏิรูปศาสนาของมาวร์ติน ลูเซอร์

ใน ค.ศ. 1517 พระในนิกายโรมันนิกัน นามว่า จอห์น เทเตล (John Tetzel) ได้เดินทางมาขายใบบุญได้บำบัดในดินแดนเยอรมัน เนื่องจากสันตะปาปา ลีโอที่ 10 (Pope Leo X) ต้องการเงินจำนวนมากเพื่อก่อสร้างซ่อมแซมวิหารเซนต์ปีเตอร์ (St. Peter Cathedral) จึงใช้วิธีการขายใบบุญได้บำบัด (Indulgence) ให้แก่คริสต์ศาสนิกชนในดินแดนต่างๆ โดยเฉพาะในดินแดนเยอรมัน

ลูเซอร์คัดค้านการขายใบบุญได้บำบัดอย่างรุนแรง ด้วยการเขียน “หลักการ 95 ข้อ” (The Ninety-five Theses) ติดไว้ที่ประตูวิหารวิตเทนเบอร์ก การกระทำต่างๆ ของศาสนาจักรคำประท้วงของลูเซอร์เป็นที่สนใจของชาวヨโรปซึ่งไม่เฉพาะแต่ในเยอรมัน เพราะมีการพิมพ์เป็นภาษาต่างๆ มากน้อย เทเตลถูกประชากหัวใจขึ้นไปต่อจากเยอรมัน เหตุการณ์ครั้งนี้นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปศาสนาที่จะแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว และมีเหตุผลทางด้านการเมืองเศรษฐกิจ และอื่นๆ สนับสนุนให้มีการปฏิรูปศาสนาได้สำเร็จ

ใน ค.ศ. 1518 สันตะปาปาลีโอที่ 10 มีบัญชาให้ลูเซอร์เดินทางไปกรุงโรมเพื่อสอบสวนแต่ลูเซอร์ปฏิเสธไม่ไป ในระยะแรกสันตะปาปา ไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อมาค.ศ. 1520 สันตะปาปาได้มีคำสั่งให้ลูเซอร์สารภาพผิด และหยุดการโฉนดศาสนา แต่ลูเซอร์ได้เผาโองการของสันตะปาปา (Papal Bull) ตั้งนี้ใน ค.ศ. 1521 สันตะปาปา จึงประกาศขับไล่ลูเซอร์ออกจากศาสนา (Excommunication) และสั่งให้พระเจ้า查尔斯ที่ 5 (King Charles V) แห่งจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์

(Holy Roman Empire) ซึ่งอยู่ในฐานะผู้พิทักษ์ศาสนา ค่าเป็นการลงโทษลูกเมอร์ แต่ลูกเมอร์ได้รับความช่วยเหลือคุ้มครองจากเจ้าชายเฟเดอเริค ผู้ครองแคว้นแซกโซนี (Frederick, The Elector of Saxony) กับเจ้าชายผู้ครองแคว้นอินเงิน ในเขตเยอรมันภาคเหนือ



ภาพวิหารวิหกเทนเบอร์ก



ภาพบาทหลวงจอห์น ไฮเดล กับเงินจากการขายใบบุญได้บำบัด

ลูเตอร์หลบซ่อนตัวอยู่ในปราสาทวาร์ทเบอร์ก (Wartburg Castle) และเริ่มงาน ศาสนา อย่างจริงจัง มีการแปลพระคัมภีร์ในเบลเป็นภาษาเยอรมัน เพียงหนังสือเผยแพร่ความคิดเห็นและ โฆษณาศาสนาคริสต์ที่กรุงโรม ลูเตอร์เขียนหนังสือสำคัญ 3 เล่ม¹

1. Address of the Christian Nobility of the German Nation ก้าวถึง สันตะปาปา ว่าเป็นตัวแทนที่เกิดขึ้นใหม่หลังสมัยพระเยซู และไม่ได้เป็นบัญญัติของพระเจ้า มีการ เสนอจัดตั้งสภาทั่วไป (General Council) เพื่อพิจารณาอำนาจทางโลกของสันตะปาปา และที่ให้ เก็บข้อมูลของศาสนาจักรที่จะต้องทำการปฏิรูป

2. The Babylonian Captivity of the Church

3. On the Freedom of a Christian Man

หนังสือลูเตอร์เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ได้รับความนิยมจากทุกชนชั้น โดยเฉพาะการพิมพ์ที่ เจริญขึ้น และมีลิ่งพิมพ์สำคัญในการช่วยเผยแพร่ความคิดปฏิรูปของลูเตอร์ให้กว้างไกล

หลักการของลูเตอร์

แนวความคิดทางศาสนาที่สำคัญของลูเตอร์ (Luther Principles)² มี 3 ประการ

1. Salvation by Faith not by Work

การช่วยเหลือให้ฟันภัยโดยความศรัทธา ไม่ใช่โดยอาศัยการทำงาน ความศรัทธาจะทำให้ เห็นใจความลึกซึ้งของพระเจ้าได้ และเชื่อว่าพระเจ้ากระทำ ทุกอย่างถูกต้องดีงาม อันจะนำ มนุษย์ไปสู่ความสุข

2. The Ultimate Authority of the Bible

คัมภีร์ในเบลเป็นอำนาจสูงสุด มนุษย์สามารถศึกษาคัมภีร์ในเบลได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้อง มีสันตะปาปา หรือพระบานาห์ลงเป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์

¹ H.A.L.Fisher, *A History of Europe*. (London : Edward Arnold & Co., 1949), P.502.

² Gerald Runkle, *A History of Western Political Theory*. (New York : The Ronald Press Company, 1968), PP.190-1.

3. The Priesthood of all Believers

ทุกคนที่มีความเชื่อในพระเจ้าถือว่าเป็นพระได้โดยไม่ต้องบวชหรือเข้าวัด การเป็นพระไม่ได้มีความแตกต่างมากไปจากมารดาสหัวใจ ดังนั้นพระจึงควรมีสภากลางเป็นอยู่อย่างธรรมชาติไม่ใช่หุหร่าฟุ่มเฟือย

นอกจากนี้ แนวคิดบางอย่างของลูเตอร์กล่าวถึงกับคาಥอลิกในเรื่องฐานะของพระ และพิธีกรรมทางศาสนาซึ่งจัดอยู่ใน派系โภสต์ชั้นสูง (High Church)

ลัทธิลูเตอร์ มีพิธีรับศีลเพียง 2 ชนิด คือ พิธีรับศีลการ และพิธีรับศีลมหาสนิท

ลูเตอร์เชื่อว่าความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีรับศีลจะให้กำลังใจแก่มนุษย์ เกิดความกล้าที่จะเผชิญกับความทุกข์ยากและอุปสรรค พิธีกรรมไม่ได้ช่วยให้คนรายดีพ้นจากบาปหรือความผิด แต่เป็นเครื่องเตือนใจให้มนุษย์ระลึกถึงความตื้นและการเข้าถึงพระเจ้า เมื่อมนุษย์มีความเชื่อและศรัทธาในพระเจ้าอย่างจริงจัง จึงจะได้รับการพิจารณา แต่การตัดสินใจทั้งหมดนั้นอยู่กับพระเจ้า ไม่ใช่การกระทำการของมนุษย์

ลัทธิลูเตอร์แตกต่างจากลัทธิคาಥอลิกเด็กน้อย เช่นในเรื่องพิธีรับศีลมหาสนิท (Holy Communion) ลูเตอร์เชื่อว่าขณะที่เรารับประทานขนมปังและเหล้าอยู่นุ่น วิญญาณของพระเยซูจะมาสถิตอยู่ในขนมปัง (Consubstantiation) ในขณะนั้น แต่พวกคาಥอลิกเชื่อว่าขนมปังและเหล้าอยู่บนนั้น คือพระวรกายและพระโลหิตของพระเยซู (Transubstantiation)



ภาพคัมภีร์ใบเบิลฉบับแปลของลูเตอร์

ใน ค.ศ. 1530 อุเออร์ได้ประกาศลักษณะอุเออร์แวน (Lutheranism) ในที่ประชุมสภามหัศจรรย์อ็อกซ์บอร์ก (The Diet of Augsburg) มีการปฏิรูปศาสนาที่แยกตัวออกจากศาสนาคริสต์ที่โรม นิลักษณะเป็นการต่อต้านจึงถูกเรียกว่าโปรเตสแตนต์ (Protestant) ซึ่งมีหลายนิกาย เพราะมีการอ่านและตีความคัมภีร์ในเบลได้ด้วยตนเอง จึงทำให้มีการตีความไปต่างๆ ตามความเข้าใจของตน

2.1 ลักษณะอุเออร์แวน

ลักษณะอุเออร์แวน (Lutheranism) มีส่วนเกี่ยวข้องและกระหนนกระเทือนต่อการเมือง การปกครองในดินแดนเยอรมันมาก เพราะในสมัยนั้นการเมืองการศาสนาเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออกรดังนี้อาจจำแนกส่วนความคิดของอุเออร์ไว้ 2 ทาง

1. แนวความคิดทางศาสนา

คัมภีร์ในเบล

อุเออร์เสนอให้คริสต์ศาสนานิกายนมีความเชื่อในคัมภีร์ในเบลด้วยเหตุผล ทุกคนสามารถอ่านในการติดต่อกับพระเจ้าได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องอาศัยลัทธิปาปา หรือพระบาทหลวงอย่างจิวจัง การศึกษาคำสอนอย่างจริงจังก็จะเพิ่มให้ความจริงของ พระเจ้า ให้คนทุกชนชั้น และทุกอาชีพมีสิทธิ์รับใช้พระเจ้าได้เท่าเทียมกัน

องค์การศาสนาคริสต์

อุเออร์เห็นว่าองค์การศาสนาคริสต์มีส่วนทำให้คริสต์ศาสนานี้เสื่อม เพราะใช้ศาสนาให้เป็นที่มาของอำนาจและทรัพย์สิน ศาสนาจักรนอกราชไม่เครื่องครัติในห้องปฏิบัติทางศาสนาแล้ว ยังพยายามมีบทบาททางการปกครองอย่างมาก ซึ่งเป็นการไม่สมควร

ลัทธิปาปา

ลัทธิปาปาเป็นตำแหน่งเกิดขึ้นใหม่ที่มีอำนาจสูงสุดทางศาสนา มีอำนาจสั่งพัน แม้กระทั่งการยกโทษจากบานาป และการกระทำผิดทั้งปวง ซึ่งอุเออร์เห็นว่าไม่ถูก เพราะอำนาจสูงสุดจะต้องเป็นของพระเจ้าเท่านั้นที่จะได้สถาปนาให้มนุษย์ได้ เป็นเรื่องของพระผู้เป็นเจ้ากับผู้ที่บานาปโดยเฉพาะ

พระบาทหลวง

พระบาทหลวงมีหน้าที่ต่างๆ กันทางศาสนาในการอบรมสั่งสอนศาสนา และดำเนินงานของศาสนาให้เหมาะสม พระบาทหลวงไม่ได้อยู่ในฐานะที่เหนือกว่าบรรดาสหัสฯ นิรนานะเป็น

สมาชิกคนหนึ่งของลัทธิ ถ้าทำผิดจะต้องถูกลงโทษและถูกหักออกจากคำแห่งไว้ ในเรื่องนี้ความคิดของลูเธอร์ขัดแย้งกับหลักการของคาಥอลิกที่ถือว่าทุกคนต้องมีผู้นำ ซึ่แนวทางให้แก่ประชาชนและผู้นำมีอำนาจสูงกว่าคนทั่วไป ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น

2. แนวความคิดการเมืองการปกครอง

อำนาจการปกครอง

ลูเธอร์สนับสนุนให้เจ้าผู้ครองนคร หรือประมุชของประเทศมีอำนาจสูงสุดในการปกครอง อำนาจจักร วัตถุบาลเป็นสิ่งจำเป็น มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและลัทธิ ต้นแบบป่าและพราบากหัวหลวงต้องไม่เข้าไปปะยุงเกี่ยวกับอำนาจทางโลก

ที่ดินและทรัพย์สิน

ลูเธอร์สนับสนุนให้พวกทุนนารมยึดที่ดินและทรัพย์สินของวัด ตลอดจนการไม่เสียภาษีให้แก่วัด แนวความคิดเช่นนี้ของลูเธอร์ ได้รับการสนับสนุนจากบรรดาเจ้าผู้ครองแคว้นต่างๆ มาก เพราะต้องการมีอำนาจเด็ดที่ในการปกครอง ต้องการทรัพย์สินและที่ดินของวัดอยู่แล้ว

การเผยแพร่องค์ความลับของลูเธอร์

แนวความคิดของลูเธอร์เผยแพร่หลายไปตามที่ต่างๆ อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เพราะความเรียบง่ายก้าวหน้าของการพิมพ์งานพิมพ์ของลูเธอร์ถูกตีพิมพ์เป็นภาษาเยอรมันและภาษาต่างๆ มากมาย ลักษณะของลูเธอร์แพร่ได้รับความนิยมมากในหมู่ชนชั้นกลาง โดยเฉพาะแคว้นทางตอนเหนือและตอนกลางของเดนmark เยอรมัน เผยแพร่หลายไปทั่วญี่ปุ่นภาคเหนือ ได้แก่ เดนมาร์ก นอร์เวย์ และสวีเดน

กิจกรรมการเรียนที่ 2

ให้นักศึกษาหาโอกาสศึกษาพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาคริสต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3. การปฏิรูปศาสนาในตินเดนอีนฯ

3.1 อูลริก สวิงเกล

อูลริก สวิงเกล (Ulrich Zwingli, C.S. 1484-1531)¹ เป็นบาทหลวงชาวสวิสได้รับการศึกษาสูงเป็นนักบุญนิยมที่ได้รับอิทธิพลและชื่นชมผลงานของอีรัสมัส ไม่เห็นด้วยกับการขายในบุญได้บ้าป่าและหลักปฏิบัติทางศาสนาบางประการ ปฏิเสธความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีกรรมทั้งหมด ต่อต้านการเคารพนักบุญต่างๆ ที่ถือว่าเป็นผู้วิเศษหนึ่งคนทั่วไป

ใน C.S. 1525 การปฏิรูปศาสนาของสวิงเกลเสริจสมบูรณ์เรียกว่า ลัทธิสวิงเลียน (Zwinglianism) เริ่มแพร่หลายจากเมืองซูริก ไปยังเมืองเบอร์น เมืองบาเซิล และเมืองต่างๆ ทางภาคใต้ของตินเดนเยอรมัน ลัทธิศาสนาของสวิงเกลขึ้นอยู่กับเมืองที่มีชนชั้นกลางมาก และมีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการให้ทุกคนมาร่วมชุมนุมกันโดยอาศัยความศรัทธา และการติดต่อโดยตรงกับพระเจ้า ในขณะที่อูลริกให้ลัทธิอูลเซอร์นวนขึ้นอยู่กับชนชั้นปกครองของผู้ครองแคว้นต่างๆ

3.2 約翰 คาลวิน

約翰 คาลวิน (John Calvin, C.S. 1509-1564)² เกิดที่เมืองโนยอง (Noyon) แคว้นบิคาดี (Bicady) ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 1509 อยู่ในครอบครัวชนชั้นกลาง ได้รับการศึกษาทางด้านเทววิทยาและกฎหมาย คาลวิน ได้รับอิทธิพลในเรื่องการปฏิรูปศาสนาจากอูลเซอร์และเริ่มใจหลักการทางศาสนาแบบเก่าในฝรั่งเศษขณะนั้นพระเจ้าฟรานซิสที่ 1 (King Francis I) มีนโยบายที่จะปราบปรามพวกอูลเซอร์อย่างรุนแรง ในที่สุดคาลวินต้องหนีไปอยู่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ที่เมืองนาเซิล (Basle) ใน C.S. 1533 เมืองเจนีวา (Geneva) ใน C.S. 1536 และเมืองสตราสบูร์ก (Strassburg) ใน C.S. 1538

ใน C.S. 1536 คาลวินได้เขียนหนังสือ ชื่อ “หลักศาสนาคริสต์เดียน” (Institutes of the Christian Religion) กล่าวถึงอ่านใจสูงสุดของพระเจ้าที่สามารถทราบเหตุการณ์ทุกอย่างในโลก พังสือเล่มนี้เป็นคู่มือสำคัญของลัทธิคาลวิน

¹ Wallace K. Ferguson and Geoffrey Brum, *A Survey of the European Civilization*. 4 th.ed., (Boston : Houghton Mifflin Company, 1958), PP.358-63.

² Easton, P.210.

ใน ค.ศ. 1541 คาลแวงกลับไปอยู่ที่เมืองเจนีวาตามคำเรียกร้องของชาวเจนีวา ในครั้งนี้ลักษณะของพระคุณความดีของเจนีวานามาถูกตั้งขึ้นเป็นที่มีส่วนสำคัญในการต่อต้านการเมือง ศาสนา และสังคม แต่ก็ต่างจากเมืองอื่นๆ คาลแวงอยู่ในฐานะผู้ปกครอง อ้างว่าธรรมบัญญัติของคริสต์ศาสนานับถือศาสนาลัทธิคาลแวง โดยจัดตั้งคณะกรรมการเอกสารชุดหนึ่ง เรียกว่าคณะกรรมการค่อนซิส托รี (The Consistory) ประกอบด้วยผู้สอนศาสนาหรือครุ 6 คน และฆราวาส 12 คน ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลเรื่องศาสนาและระเบียบวินัยของประชาชนที่ครอบคลุมถึงการดำเนินชีวิตประจำวันในทุกเรื่องดังนี้เพื่อการแต่งกาย การกินอยู่ ความประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนการพักผ่อนหย่อนใจ ถ้าใครฝ่าฝืนกฎหมายที่เหล่านี้ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง ดังนั้นเมืองเจนีวาจึงเป็นเมืองที่สงบสุข เครื่องครัวศาสนา ส่งเสริมการศึกษา จนได้รับสมญาว่า “กรุงโรมของพวกโปรเตสแตนต์” (The Protestant Rome)

แนวความคิดของคาลแวง (Principle of Calvin) เน้นไปเรื่องความสำคัญของพระคัมภีร์เก่า (The Old Testament) การแปลความหมายของคัมภีร์ขึ้นอยู่กับพระผู้เป็นเจ้าโดยผ่านคนที่พระเจ้าเลือกสรร (The Elect) ว่าจะตีความหมายของคัมภีร์ได้ถูกต้องตามความประسنงค์ของพระเจ้า

ทฤษฎีการเลือกสรร (The Theory of Election หรือ The Theory of Chosen)

คาลแวงเชื่อว่ามีคนที่พระเจ้าเลือกสรร (The Elect) ซึ่งจะต้องเป็นคนที่ถึงพร้อมด้วยความดี ทั้งปวง มีมาตรฐานความประพฤติสูง เครื่องครัวในศาสนา มีการศึกษาดี และมีความยั่งในการประกอบอาชีพ บุคคลเช่นนี้จะแตกต่างจากบุคคลทั่วไปที่พระเจ้าลงโทษหรือกล่าวประณาม (Dam) ทฤษฎีนี้จะถูกตั้นให้ทำความดีทุกประการเพื่อจะได้เชื่อว่าเป็นบุคคลที่พระเจ้าเลือกสรร โดยจะเห็นได้จากปัจจุบันว่าเป็นบุคคลที่มีความสุข ความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและเมื่อตายไปก็จะได้ไปอยู่บนสรวงสวรรค์

ทฤษฎีการทำหนดโชคชะตาชีวิตไว้ล่วงหน้า (The Predestination)

คาลแวงได้รับแนวความคิดนี้มาจากการอ่านของนักบัญญ้อกัสติน และนักปรัชญา ยุคกลาง คาลแวงได้ทำให้ทฤษฎีนี้แพร่หลาย และกระตุ้นให้คนมีคุณธรรมมากขึ้น แทนที่จะทำให้คนหมดหวังในชีวิต หรือประพฤติผิดเกี่ยวกับตน เพราะอาจจะอ้างได้ว่าตนอยู่ในกลุ่มที่พระเจ้าลงโทษ และการทำหนดโชคชะตาชีวิตไว้ล่วงหน้าแล้ว

ความเชื่อในเรื่องมนุษย์มีบาปตั้งเดิม (The Original Sin)

มนุษย์ผู้เป็นลูกหลานของอาดัม (Adam) และอีฟ (Eve) มีบาปตั้งเดิมแต่สมัยเริ่มแรก เมื่อสัตว์ชั้วนี้ให้อาดัมกินแอปเปิลในสวนอีเดน ซึ่งเป็นการละเมิดคำสั่งของพระเจ้ามนุษย์มีบาปตั้งเดิม เพราะฉะนั้นจะต้องทำความตี ซึ่งพระเจ้าจะเลือกสรวหหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับพระเจ้าและการกำหนดใช้ค่าใช้จ่ายไว้ล่วงหน้าแล้ว แต่ถ้าคนทำไม่ตี แน่นอนพระเจ้าจะประณามและสาปแช่ง (Dam)

ต้นการเมือง

ศาสนากลางมีความคิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาจักรกับอาณาจักร คล้ายคลึงกับความคิดของสถาบันสันตะปาปา ในยุคกลาง ในเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีตาม 2 เล่ม เล่มหนึ่งเป็นของศาสนาจักร อีกเล่มหนึ่งเป็นของอาณาจักร อำนาจทั้งสองฝ่ายจะไม่ใช้อิทธิพลก้าวเข้าไป ก็ต่อเมื่อสั่งเสริมทั้งกันและกัน กล่าวคือ อาณาจักรต้องพร้อมที่จะใช้อำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ศาสนาจักรจะต้องเป็นที่พึ่งช่วยเหลือจิตใจของประชาชนให้มีความสุขสันติ ประชาชนต้องขึ้นอยู่กับทั้งศาสนาจักรและอาณาจักร เพื่อทำงานรับใช้พระผู้เป็นเจ้า

ทัศนะของศาสนากลางเชื่อว่าผู้ปกครองไม่ว่าจะดีหรือเลว ประชาชนต้องเคารพเชือฟัง เพราะเป็นบุคคลที่พระเจ้าส่งมาให้ ถ้าได้ผู้ปกครองเลว ก็เป็นพระพะเจ้าส่งมาให้ลงโทษมนุษย์ที่ชอบทำบาปและมีความผิด อาณาจักรต้องเตรียมพร้อมที่จะใช้อำนาจคุ้มครองศาสนาจักร

ลักษณะของศาสนากลางได้รับความนิยมแพร่หลายมากกว่าลักษณะอื่นๆ อาจจะเป็นเพราะหลักการศาสนาศาสนากลางเป็นแบบตนของควบคุมวัด (Self Controlled Church) ต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของศาสนาอย่างเคร่งครัด และเห็นผลต่อสาธารณะ ในขณะที่ลักษณะอื่นๆ ไม่สามารถเป็นรัฐควบคุมวัด (State Controlled Church)

การแพร่กระจายของลักษณะศาสนากลาง

ลักษณะศาสนากลางแพร่หลายไปในประเทศฝรั่งเศส ชิวเกโนต์ (Huquenote)	พวกที่นับถือลักษณะนี้เรียกว่า
--	-------------------------------

ในเนเธอร์แลนด์เรียกว่า นิกายตักชีร์ฟอร์มเชิร์ช (Dutch Reformed Church)

ในสกอตแลนด์ เมื่อจอน翰น์ น็อกซ์ (John Knox) นำลักษณะศาสนากลางเข้าไปเผยแพร่ เกิดเป็นลักษณะโปรเตสแตนต์ในชื่อ ชื่อว่า เพรสไบเทียน (Presbyterian)

ในอังกฤษ พากที่นับถือลัทธิคาลแวง เรียกสั้นๆ ใหม่ว่า พิวาริตัน (Puritan) ซึ่งต่อมาบุคคลเหล่านี้ได้เดินทางไปอยู่ที่อเมริกานิยมนิเวศแลนด์ในทวีปอเมริกา

นอกจากนี้ ลัทธิคาลแวงแพรวห้ายในเนเธอร์แลนด์ โบอิเมีย อัจการ และดินแดนบางแห่งของสูนแม่น้ำไรน์ ส่วนใหญ่แล้วผู้นับถือลัทธิคาลแวงในตินเนนด์ต่างๆ อยู่กันเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีพลังเข้มแข็ง และเคร่งครัดในศาสนาทำให้เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลสำคัญ กระดับให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในยุโรปตลอดศตวรรษที่ 16

3.3 การปฏิรูปศาสนาในประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษ ความคิดที่จะปฏิรูปศาสนาไม่ได้มีสาเหตุมาจากเรื่องของศาสนา แต่เป็นสาเหตุมาจากเรื่องของการเมือง กษัตริย์ พระเจ้าเยนรีที่ 8 เป็นผู้ต่อต้านลัทธิลุธิเยอร์แวนที่เพิ่งเริ่มเข้ามาแพรวห้ายในประเทศอังกฤษ และได้ออกแต่งการณ์สนับสนุนสันตะปาปา จนได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้อุปถัมภ์ศาสนา (Defender of the Faith) แต่ปัจจุหาเกิดขึ้นเมื่อพระเจ้าเยนรีที่ 8 ต้องการพระราชโกรสเป็นรัชทายาทผู้สืบสันตติวงศ์ต่อไป จึงคิดจะอภิเษกสมรสใหม่ ใน ค.ศ. 1527 พระเจ้าเยนรีที่ 8 ทรงขอให้พระสันตะปาปา รับรองการหย่ากับมเหสี คือพระนางแคทเธอรินแห่งอาрагอน (Catherine of Aragon) สันตะปาปาเคลเมนต์ที่ 7 (Pope Clement VII) ไม่อนุญาตการหย่า เพราะขัดกับหลักการของศาสนาคาಥอลิก และยังทรงเกรงกลัวอำนาจของพระเจ้า查尔斯ที่ 5 ซึ่งมีศักดิ์เป็นหลานของพระนางแคทเธอริน

ต่อมาใน ค.ศ. 1533 พระเจ้าเยนรีที่ 8 จึงเสนอเรื่องขอหย่าต่อรัฐสภาอังกฤษซึ่งไม่ได้รับการอนุมัติ ใน ค.ศ. 1534 รัฐบาลอังกฤษได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้กษัตริย์เป็นประมุขฝ่ายศาสนาในอังกฤษ (Act of Supremacy) ข้าวอังกฤษส่วนใหญ่ก็ยินดี เพราะต้องการเป็นอิสระจากสันตะปาปา พระเจ้าเยนรีที่ 8 ทรงตั้งโถมัส เครนเมอร์ (Thomas Cranmer) ให้เป็นสัมมาราษแห่งแคนเทอร์เบรีย (Archbishop of Canterbury) องค์ใหม่ และตัดขาดจากการติดต่อกับศาสนจักรที่โรม อีก 3 ปีต่อมา พระเจ้าเยนรีที่ 8 ทรงประกาศปฏิรดิษฐกแห่งในอังกฤษ ยึดที่ดินและทรัพย์สินของวัดมาแจกแก่ชนนากรของพระองค์ มีผลทำให้ชนนากรอังกฤษสนับสนุนการกระทำการคริสต์น์ ใน ค.ศ. 1539 อังกฤษได้ออกบัญญัติ 6 ข้อ (The Six Articles) เป็นหลักศาสนาในอังกฤษที่เรียกว่าแอลกิถัน หรือศาสนาอังกฤษ (Anglicanism หรือ Church of England) ซึ่งมีหลักการคล้ายคลึงกับศาสนาโรมันคาಥอลิก แต่การบังคับบัญชาและแต่งตั้งพระราชาคณะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกษัตริย์อังกฤษ

ต่อมาในสมัยพระนางเอลิซาเบธที่ 1 (Queen Elizabeth I, ค.ศ. 1558-1603) ใน ค.ศ. 1563 อังกฤษได้ออกหลักการ 39 ข้อ (The Thirty-nine Articles) เรียกว่าลัทธิศาสนาในอังกฤษว่านิกายอังกฤษ (English Church หรือ Anglican Church หรือ Church of England) เป็นศาสนาประจำชาติของอังกฤษมาจนทุกวันนี้

กิจกรรมการเรียนที่ 3

ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมประวัติ ผลงาน และตีนแคนต่าง ๆ ที่ประชาชนนับถือ อาศานยาของนักปฏิรูปเหล่านี้ เช่น อูลวิค สวิงก์ลิ จอห์น คาลแวง และพระเจ้าเอนริเกที่ 8 เป็นต้น



กาลแมร์ติน อูเทอร์ ค.ศ. 1483-1546



กาพสวิงก์ลิ ค.ศ. 1484-1531

4. การปฏิรูปภายในของคาಥอลิก

การปฏิรูปภายในของคาಥอลิก (The Catholic Reformation C.S. 1534 - 1598) คือเป็นการตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 ตอนที่จะมีการปฏิรูปศาสนาของมาเรติน อุเซอร์ แต่ไม่เป็นไปตามนโยบาย จนกระทั่งคริสต์ที่ 16 พากโปรเตสแตนต์ได้ทำการปฏิรูปศาสนาได้สำเร็จ แนวความคิดปฏิรูปภายในของพากคาಥอลิกก์ได้รับการพัฒนาขึ้นทำให้มีอิทธิพลที่มีจุดมุ่งหมาย ที่สำคัญคือต้องการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และเพิ่มพูนความเข้มแข็งให้แก่ศาสนาโรมันคาಥอลิก เพื่อต่อรองความครัวข้าของศาสนาพิชณ์ไว้

วิธีการสำคัญของการปฏิรูปภายในของคาಥอลิกมี 4 ประการ

4.1 คณะเยซูอิต

คณะเยซูอิต (The Jesuits C.S. 1534)¹ หรือสมาคมแห่งพระเยซู (The Society of Jesus) มีนักบุญอิกนาเทียส โลโยลา (St. Ignatius Loyola, C.S. 1491 - 1556) เป็นผู้ก่อตั้ง เคยรับราชการทหารในกองทัพสเปน ได้รับบาดเจ็บสาหัสจากสังหาร ทำให้หันความสนใจมาสู่ศาสนา ศึกษาอ่านประวัติของพระเยซูและสาวกผู้ทรงคุณความดีที่ตั้งต้นใจเป็นการทำการผู้ที่ทักษะธรรมของพระเจ้า และได้กลับเข้าไปศึกษาวิชาศาสนา ที่มีในมหาวิทยาลัยปารีส เขาเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมแห่งพระเยซูขึ้นใน C.S. 1534 ต่อมาสันตะปาปาปอลที่ 3 (Pope Paul III) ทรงรับรองสมาคมนี้ใน C.S. 1540

คณะเยซูอิตมีระเบียบวินัยเคร่งครัดแบบทหาร มีแม่ทัพ (General) เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ขึ้นตรงต่อสันตะปาปา สมาชิกของสมาคมจะต้องมีบุคลิกเข้มแข็ง มีสติปัญญาดี และต้องยอมรับ ความคิดของสมาคมอย่างไม่มีข้อโต้แย้ง คณะเยซูอิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางโลกมากขึ้น เช่น จัดการเรื่องการศึกษา ทำงานร่วมกับชนชั้นปักษ์รองและทำหน้าที่การศาสนาในรูปของมิชชันนารี เดินทางไปเผยแพร่ศาสนาในตินเดนดอนต่างๆ ทั่วโลก เช่น อเมริกา แอฟริกา และเอเชีย คณะเยซูอิต ทำงานปฏิรูปภายในศาสนาคาಥอลิกได้ผลดี ดังจะเห็นได้จากการกลับใจของพากโปรเตสแตนต์ที่หันมานับถือศาสนาคาಥอลิกเพิ่มมากขึ้น เช่น เบลเยียม โปแลนด์ เชคโกสโลวาเกีย อิตาลี โบสต์เมีย และแคริบานาวาร์เจีย เป็นต้น

¹ Edith Simon, *The Reformation*. (Netherlands : TimeLife, Inc., 1966), PP.104-5.

4.2 วิธีสอบสวนพากนอกศาสนา

วิธีสอบสวนพากนอกศาสนา (The Inquisition C.C. 1542) คือการลงโทษ ผู้ประพฤติผิดทางศาสนาด้วยวิธีรุนแรง คือเผาทั้งเป็นหรืออิรินทร์ทั้งสมบัติ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยกลาง โดยเฉพาะในประเทศสเปนที่ลงโทษพากนอกศาสนา ในที่นี่หมายถึงพากนอกมุสลิม พากนาร์ และพากนิยามากกว่าจะหมายถึงพากนอโปรเตสแตนท์ การลงโทษเช่นนี้ได้ผลตื่นประเทศสเปน สันตะปาปาปอลที่ 3 (Pope Paul III) จึงได้อ้อนพื้นวิธีการนี้มาใช้อีกครั้งใน C.C. 1542 มีการจัดตั้งสถาบันที่ทำงานอันศักดิ์สิทธิ์ (Holy Office) หรือคณะกรรมการตรวจสอบการสอบสวนพากนอกศาสนา (The Standing Committee of the Inquisition) ซึ่งที่กรุงโรม มีผลทำให้พากนอโปรเตสแตนท์ ในอิตาลีถูกปราบปรามอย่างรุนแรง ศาลมศาสนานี้ได้ผลเฉพาะในสเปนและอิตาลีเท่านั้น ในสามquarters ไม่ใช่ในเดือนหนึ่งเดือนเท่านั้น แต่เป็นฝรั่งเศส เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ได้ เพราะชาวยุโรปแถบนี้มีความคิดสมัยใหม่ และมีเหตุผลไม่พอใจ วิธีการอันปาเดื่อน จึงพร้อมใจกันต่อต้านและกล่าวเป็นสองคราวไม่ที่สุด

4.3 การประชุมที่เมืองแทรนท์

การประชุมที่เมืองแทรนท์ (The Council of Trent C.C. 1545-1563) เป็น การประชุมใหญ่ของพากผู้นำศาสนาคริสต์นานาประเทศ รวมทั้งพากนอโปรเตสแตนท์ เป็นครั้งแรกที่เมืองแทรนท์ ในเยอรมัน

ในระหว่าง C.C. 1545-1563 มีการประชุมใหญ่ 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 สมัยสันตะปาปาปอลที่ 3 (Pope Paul III) ระหว่าง C.C. 1545-1547

ครั้งที่ 2 สมัยสันตะปาป้าจูลิอุสที่ 3 (Pope Julius III) ระหว่าง C.C. 1551-1552

ครั้งที่ 3 สมัยสันตะปาป้า庇อสที่ 4 (Pope Pius IV) ระหว่าง C.C. 1562 - 1563

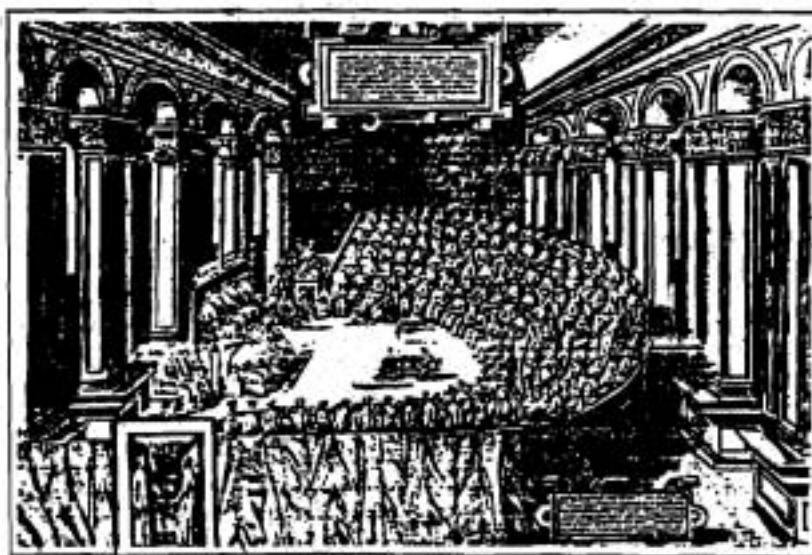
วัตถุประสงค์ของการประชุม เพื่อกำหนดหลักการสำคัญในศาสนาโรมันคาಥอลิก และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม

ผลสำคัญของการประชุมที่เมืองแทรนท์

1. สันตะปาปา มีอำนาจสูงสุดในการศาสนจักร
2. จัดกฎเกณฑ์ของวัดใหม่
3. ควบคุมวินัยของพระ
4. ยกเลิกการขายใบบุญได้บำเพ็ญ และการซื้อขายตำแหน่งพระราชาคณะ

5. ไม่ให้อาคานที่ไม่มีความรู้มาดำรงตำแหน่งพระราชาคณะ
6. พระต้องศึกษาหลักศาสนา และภาษาต้น ซึ่งยังคงเป็นภาษาของพระ แต่อาจจะใช้ภาษาพื้นเมืองได้ในบางกรณีสำหรับการสอนศาสนา
7. ให้ถือเอาหนังสือเทววิทยาโดยสรุป (Summary Theology) ของโถมัส อควินัส (Thomas Aquinas) เป็นหลัก

กล่าวโดยสรุป ผลของการประชุมยังคงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่ที่ประชุมยังยอมรับอ่านจากสันตะปาปา การประชุมที่เมืองเกรนท์ทั้งสามครั้งเป็นขั้ยชนะ ของสันตะปาปาที่ยังคงมีอำนาจเดิมแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงยกເลิกในทางกิจกรรมของศาสนา แต่ไม่ทำให้อ่านจากและอภิสิทธิ์ของสันตะปาปา ลดน้อยลงไป



ภาพการประชุมที่เมืองเกรนท์

4.4 การทำรายชื่อหนังสือต้องห้าม

การทำรายชื่อหนังสือต้องห้าม (Index of Prohibited Books, C.S. 1564) เป็นวิธีการที่มีมาตั้งแต่อดีต คือการทำความคริสต์ศาสนิกชนอ่านหรือครอบครองหนังสือซึ่งเป็นของพวกนอกศาสนา หนังสือต้องห้ามเหล่านี้จะถูกห้าม และถ้าทราบชื่อผู้แต่งหนังสือ บุคคลนั้นก็จะถูกเพาห์เป็นตัวย ในการตัดการเผยแพร่นั้นให้หาย เพาะะหนังสือมีจำนวนน้อย แต่ต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขพิมพ์ ทำให้การพิมพ์หนังสือจำนวนมากแพร่หลายกว้างขวาง การเผยแพร่นั้นสือต้องห้ามทำได้ยากขึ้น จึงมีการทำด้วยหนังสือต้องห้าม (Index of Prohibited Books หรือ Black Lists) ขึ้นแทน

ลักษณะหนังสือต้องห้ามในสมัยสันตะปาปาปอลที่ 3 แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. รายชื่อคนแต่งหนังสือที่ถูกห้ามอ่าน
2. รายชื่อหนังสือต้องห้าม ทั้งที่ทราบชื่อและไม่ทราบชื่อผู้แต่ง เช่น ผลงานของอิริยาบุตร
3. รายชื่อโรงพิมพ์ที่พิมพ์หนังสือต้องห้าม

กิจกรรมการเรียนที่ 4

ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่า การปฏิรูปภายในของคาಥอลิก ทำงานได้ผลมากน้อยเพียงไร

5. ผลของการปฏิรูปศาสนา

การปฏิรูปศาสนา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในยุโรปทั้งด้านศาสนา ด้านการเมือง การปกครอง สังคม และความเชื่อ ตลอดจนการเกิดสองความศาสนาในศตวรรษที่ 16 และ 17

ผลของการปฏิรูปศาสนา จำแนกออกเป็น

5.1 ด้านศาสนา

ความเป็นศาสนาทาง ที่เรียกว่าเครือจักร旺พาริสตียันรวม (Republic Christiana) ของยุคกลางต้องถืนสุดลง สันตะปาปาที่โรมไม่ได้มีอำนาจเหนือชาวยุโรปทุกประเทศอีกต่อไปแล้ว คริสต์ศาสนาแบ่งออกเป็นศาสนาโรมันคาಥอลิก และศาสนาโปรเตสแตนท์ซึ่งมีนิยามที่ง่ายมากมาย เช่น ลัทธิคูเตอร์แวน ลัทธิคาลเวน เป็นต้น

ประเทศไทยต่างๆ ในยุโรปแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ มีศาสนาประจำชาติซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือ คือ ยุโรปตอนเหนือ เช่น เยอรมัน กรุ๊ปประเทศสแกนดิเนเวีย อังกฤษ สก็อตแลนด์ เนเธอร์แลนด์ และสวีเดน นับถือศาสนาโปรเตสแตนท์ นิกายต่างๆ ยุโรปตอนใต้ เช่น อิตาลี สเปน โปรตุเกส ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ ออสเตรีย และเยอรมันตอนใต้ยังคงนับถือศาสนาคาಥอลิก

5.2 ด้านการเมือง การปกครอง

กษัตริย์ในแต่ละประเทศที่หันมาบ้านถือศาสนาโปรเตสแตนต์ได้เป็นอิสระ พ้นจากอำนาจของสันตะปาปา และศาสนาจักรที่iron กษัตริย์มีอำนาจมากขึ้น ความรู้สึกชาตินิยม (Nationalism) ความรู้สึกเป็นเอกเทศ เป็นรัฐประชานาชาติ (Nation State) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้แต่ละประเทศมีอำนาจของตนเองอย่างสมบูรณ์ในการปกครอง บ้านเมืองด้วยบุคคลในชาติอย่างคนเอง

5.3 ด้านสังคมและความเชื่อ

การส่งเสริมลัทธิปัจเจกชนนิยม (Individualism) ทำให้แต่ละบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นอิสระ มีเสรีภาพในการเลือกบ้านถือศาสนาพื้นจากการควบคุมและบังคับจากเจ้าหน้าที่ศาสนา ส่งเสริมการศึกษา และความก้าวหน้าทางวิชาการต่างๆ นักคิดนักปฏิรูปศาสนาได้แพร่และแปลงตัวจำนวนมาก เพื่อแสดงความคิดเห็นของตนเองในด้านศาสนาและความรู้และงานต่างๆ มีการพิมพ์เผยแพร่ไปสู่มวลชนอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ทำให้คนทั่วไปมีความรู้มากขึ้น วิทยาการต่างๆ ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในพากเพียบทางหลวงและชุมชนทางท่านนี้ ทำให้คนมีความคิดก้าวหน้าและกว้างไกล มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เมื่อมีการปฏิรูปศาสนา เกิดศาสนานิกายต่างๆ มากmany ไม่มีศาสนาราโถศาสนานี้ที่จะโน้มน้าวจิตใจของชาวยุโรปได้หมดเหมือนเช่นในยุคกลาง ดังนั้นแต่ละศาสนาต้องพยายามปรับปรุง และพัฒนาศาสนาของตนให้ดีและเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ ของประเทศ และประชาชน

5.4 สงครามศาสนา

สงครามศาสนาหลายครั้งที่สำคัญ

สงครามสันนิบาตชมาตคอลเดน

ในระหว่าง ค.ศ. 1530-1531 กลุ่มปฏิรูปศาสนา และชุมนangs เยอรมันได้ร่วมกันจัดตั้ง สันนิบาตชมาตคอลเดน (League of Schmalkalden) ระหว่าง ค.ศ. 1530-1540 เป็นระบบรัฐกุฎี มีสงครามทั่วไปในแค้วนต่างๆ ของเยอรมัน ใน ค.ศ. 1546 เกิดสงครามสันนิบาตชมาตคอลเดน (War of Schmalkalden's League) ระหว่างสันนิบาตชมาตคอลเดนซึ่งเป็นพวกโปรเตสแตนต์กับพวกคาಥอลิกที่มีผู้นำคือพระเจ้าชาร์ลที่ 5 แห่งจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ เมืองจากพระเจ้าชาร์ลที่ 5 พยายามที่จะให้ดินแดนเยอรมันหันกลับมานั้นถือศาสนาโรมันคาಥอลิกทั้งหมด ในที่สุดสงคราม

นี้ยุคลงด้วยสนธิสัญญาสันติภาพอ๊อกส์บอร์ก (The Peace of Augsburg ค.ศ. 1555) กำหนดให้เจ้าผู้ครองแคว้นของเยอรมันเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกนับถือศาสนาใด สำหรับแคว้นของตน (Whose the Region, his the Religion)

สองครามศาสนาในฝรั่งเศส (ค.ศ. 1567 - 1593)

พวกโปรเตสแตนท์ในฝรั่งเศส มีชื่อเรียกว่า พวกเชิวเกอโนต์ (Huguenots) เป็นชนกลุ่มน้อย แต่มีอิทธิพลมาก ทำให้ผู้นำสำเร็จราชการ คือ พระนางแคทเธอริน เดอ เมดิชี (Catherine de Medici) ร่วมมือกับผู้นำคาಥอลิก คือ ดยุคแห่งก็อส (Duke of Quise) ปราบปรามพวกเชิวเกอโนต์อย่างรุนแรงโดยเฉพาะเมื่อวันที่ 23 - 24 ธันวาคม ค.ศ. 1572 พวกผู้นำเชิวเกอโนต์ และพวกเชิวเกอโนต์ จำนวนมากกว่า 3,000 คน ถูกฆ่าตาย เหตุการณ์นี้เรียกว่า การสังหารหมู่ในวันนักบุญโธโลมีว (The St. Bartholomew's Day Massacre of Huguenots)



ภาพการสังหารหมู่ในวันนักบุญบาร์โลโลมีว

ต่อมาใน ค.ศ. 1593 เมื่อหัวหน้าพวกอิวานอกโนร์ คือเอนริเกแห่งนาوار์ (Henry of Navarre) ได้เป็นประมุขของประเทศ พระองค์ทรงตรัพหันกลับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการประนีประนอมและเอาระบบส่วนใหญ่ของประเทศ พระองค์จึงทรงเปลี่ยนศาสนา หันมาสนับถือโรมันคาทอลิกและออกประกาศที่เรียกว่า กฎบัญญัติแห่งเมืองน็องต์ (Edict of Nantes) ค.ศ. 1598 ให้ขึ้นติดรวมและเสริมภาพทางศาสนาแก่ชาวฝรั่งเศสที่จะเสียบ้านถือศาสนาและประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของตน คำประกาศแห่งเมืองน็องต์เป็นการประนีประนอมระหว่างผู้ที่นับถือศาสนาแต่ละต่างกันและเป็นการยุติสิ่งความไม่สงบในฝรั่งเศส

สองครามศาสนาในเนเธอร์แลนด์

พระเจ้าฟิลิปที่ 2 (King Philip II, ค.ศ. 1567-1609) ได้ครอบครองดินแดนตอนเหนือ (Northern Province) หรือ ฮอลแลนด์ (Holland) ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาโปรเตสแตนท์ นิกายคาลวิน ใน ค.ศ. 1567 พระเจ้าฟิลิปที่ 2 ได้ส่งกองทัพสเปนภายใต้การนำของดยุคแห่งอัลวา (Duke of Alva) มาปราบปรามพวกโปรเตสแตนท์อย่างรุนแรง

พวกดักท์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพื่อค้าเป็นรายชั้นกลาง ต้องการเป็นอิสระจากภาษีบั้นคืน เกี่ยวกับการค้าและการอุดหนุน จึงร่วมมือกับชนชั้นสูงที่ไม่พอใจนโยบายจำกัดทางการเมือง ของรัฐบาลสเปน จัดตั้งกลุ่มภิกขชาจาร (Beggars) และได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลได้คือ เบลเยียมต่อต้านกองทัพสเปน

ผู้นำของพวกดักท์คือวิลเลียมผู้เงียบชิร์ม (William, The Silent) ไม่เห็นด้วยกับวิธีรุนแรงเช่นนี้ ทำให้พระเจ้าฟิลิปที่ 2 ประกาศว่าวิลเลียมเป็นกบฏ การต่อสู้ อย่างรุนแรงจึงเกิดขึ้น ซึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องศาสนาอย่างเดียว แต่พวกดักท์มีความรู้สึกชาตินิยมจึงกล้ายเป็นเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ในที่สุดพวกดักท์ได้รับชัยชนะ และเป็นอิสระจากสเปนได้รับเอกสารชัย ตั้งเป็นประเทศซึ่งรู้ว่า ฮอลแลนด์ หรือเนเธอร์แลนด์ในปัจจุบัน ส่วนเบลเยียมยังคงอยู่ได้การปกครองของสเปนต่อไป

สองคราม 30 ปี

สองคราม 30 ปี (The Thirty Years War, ค.ศ. 1618-1648) เป็นสองครามใหญ่ครั้งสุดท้ายของยุโรปที่เกี่ยวเนื่องด้วยการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันระหว่างพวกโปรเตสแตนท์ กับพวกคาทอลิก สาเหตุของสองครามเกิดขึ้นในแคว้นโบหีเมีย (Bohemia) เนื่องจากตำแหน่ง

กษัตริย์โบอีเมียร่วงลง ดยุคเพอร์ดินานด์ (Duke Ferdinand) ซึ่งนับถือศาสนาคาทอลิก ได้รับการสนับสนุนจากจักรพรรดิแห่งโรมันอันศักดิ์สิทธิ์คือจักรพรรดิแมกซิมิเลียนให้เป็นกษัตริย์เพอร์ดินานด์ที่ 2 แห่งโบอีเมีย ในขณะที่ประชาชนโบอีเมียนับถือศาสนาโปรเตสแตนต์และไม่ว่ารองอำนาจของกษัตริย์เพอร์ดินานด์ แต่สนับสนุนให้เฟรเดอริคแห่งปalaตินาต์ (Frederick of Palatinate) ซึ่งเป็นหัวหน้าของสหภาพอิ眷น์เลคติเคิล มาเป็นกษัตริย์แห่งโบอีเมีย เหตุการณ์ครั้งนี้กล่าวเป็นปัญหาสำคัญที่ยากจะประนีประนอมกันได้ เพราะคำแนะนำของกษัตริย์โบอีเมียมีสิทธิเลือกตั้งจักรพรรดิแห่งจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ และในเวลานั้นเสียงจากโบอีเมียเป็นเสียงข้างต้น เพราะ 6 เสียงที่มีสิทธิแปลงเป็นคาทอลิก 3 เสียง และโปรเตสแตนต์ 3 เสียง ด้วยเหตุนี้เองในวันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ. 1619 สถาแห่งกรุงปราก (Diet of Prague) ประกาศปลดพระเจ้าเพอร์ดินานด์ออกจากตำแหน่ง กษัตริย์โบอีเมีย และแต่งตั้งเจ้าชายเฟรเดอริค เป็นกษัตริย์แทน แต่พระเจ้าเพอร์ดินานด์ไม่ทราบข่าวนี้ได้ทรงใช้สิทธิฐานะกษัตริย์โบอีเมียลงคะแนนเสียงให้พระองค์ดำรงตำแหน่งจักรพรรดิแห่งจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ในวันที่ 28 เดือนเดียวกัน เมื่อพระองค์ทรงทราบการปลดพระองค์ออก จากตำแหน่งกษัตริย์โบอีเมียดังแต่วันที่ 19 มาแล้ว พระองค์จึงไม่มีทางเลือก นอกจგาประการคือ โบอีเมียเป็นกบฏ ด้วยเหตุนี้ ถึงความ 30 ปี อย่างเป็นทางการจึงเกิดขึ้น และกล่าวเป็นสlogan ยุโรป เนื่องจากอำนาจของเยอรมัน

สังครวม 30 ปีแบ่งออกเป็น 4 ระยะ

ระยะแรกระหว่าง ค.ศ. 1618 - 1625 เป็นสังครวมในดินแดนโบอีเมีย

ระยะที่สองระหว่าง ค.ศ. 1625-1629 เป็นสังครวมในเดนมาร์ก

ระยะที่สามระหว่างค.ศ. 1630-1635 เป็นสังครวมในสวีเดน

ระยะที่สี่ระหว่าง ค.ศ. 1635-1648 ระหว่างราชวงศ์บูรุงส์ของฝรั่งเศสกับราชวงศ์แซบเบอร์กของเยอรมัน

สังครวม 30 ปีสืบต่อตัวยืนธีสัญญาเวสต์ฟายเลีย (The Peace of Westphalia ค.ศ. 1648) มีสาระสำคัญคือ พากคาทอลิกในสเปนและอสเตรียต้องยอมรับเอกราชของเนเธอร์แลนด์ และสวิตเซอร์แลนด์

ฝรั่งเศสได้รับเมืองเมฆ ดูร์ เวอร์ดัน อัลชาต และบางส่วนของแคว้นลอร์เรน ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ ถ่านหินและเหล็กกล้า ซึ่งดินแดนนี้ ต่อมาจะเป็นจุดวนของสังครวมระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมันในเวลาต่อมา

สวีเดนได้เมืองเลิปซิก (Leipzig) เมืองลูตเซ่น (Lutzen) มีผลทำให้สวีเดนมีอิทธิพลครอบครองทะเบบออลติก

เยอรมันได้รับความเสียหายอย่างมาก ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เจ้าผู้ครองแคว้นเยอรมันได้รับสิทธิให้มีอำนาจจัดตั้งโดยอย่างเดียวที่ เป็นอิสระจากจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ บรรดาเจ้าผู้ครองแคว้นต่างๆ ของเยอรมันได้เพิ่มอำนาจ และให้สิทธิพิเศษแก่ชุมชนทางมากขึ้นเพื่อรักษาอำนาจของตนไว้ นอกจากนี้ เยอรมันกล้ายเป็นรัฐเกณฑ์กรรมล้าหลัง ชาวนามีฐานะยากจนลง มีลักษณะกังวลติดติด ก่อการต่อต้านภัยจากชน มีโรคระบาด ใจผู้ร้ายชุกชุม ประชาชนได้รับการกระหายน้ำเรื่อยมา ขาดที่พึ่งและหันไปเป็นโภคถางและลึกลับมากขึ้น มีความเสื่อมถอยด้านสังคมและวัฒนธรรมในปลายศตวรรษที่ 17 ทั้งที่เคยมีบทบาทเป็นผู้นำร่วมกับอิตาลีในสมัยการฟื้นฟูศิลปวิทยาการในศตวรรษที่ 16 เยอรมันไม่สามารถผลิตนักประชญาณกิษาการและศิลปะระดับชาติได้เลย เมื่อเปรียบเทียบกับอังกฤษในเวลาเดียวกัน ด้วยสาเหตุต่างๆ ข้างต้น ทำให้ความเจริญในด้านต่างๆ ของเยอรมันหยุดชะงักและมีผลทำให้เยอรมันรวมชาติได้ลำเร็วถ้าหากว่าประเทศอื่นๆ ในยุโรป

ปัญหาขัดแย้งทางด้านศาสนาที่ดำเนินมาเป็นเวลามานี้ได้ถูกตั้งพากโปรตุเกสแคนท์นิกายคาลแวงได้รับสิทธิเสรีภาพในการอุทธรณ์เรนพากแคลวินิสต์ได้รับสิทธิเสรีภาพตามสนธิสัญญาอองส์เบร็อก C.S. 1555 กำหนดให้ผู้ครองแคว้นเป็นผู้ตัดสินใจเลือกนับถือศาสนา

นับได้ว่าสนธิสัญญาเวสต์ฟาร์เดีย ค.ศ. 1648 ทำให้ข้อขัดแย้งใหญ่ๆ ในยุโรปถูกลงได้เกือบหมดสิ้น ศาสนาไม่ใช่ปัญหาสำคัญทางด้านการเมืองของยุโรปอีกต่อไป สองคราในเวลาต่อมาหรือสัมพันธภาพระหว่างประเทศจะเข้มแข็งกับผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ

กิจกรรมการเรียนที่ 5

ให้นักศึกษาหาดูแผนที่เขตประชารที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายต่างๆ ทั้งโรมัน คาಥอลิกและโปรตุเกสแคนท์

สรุป

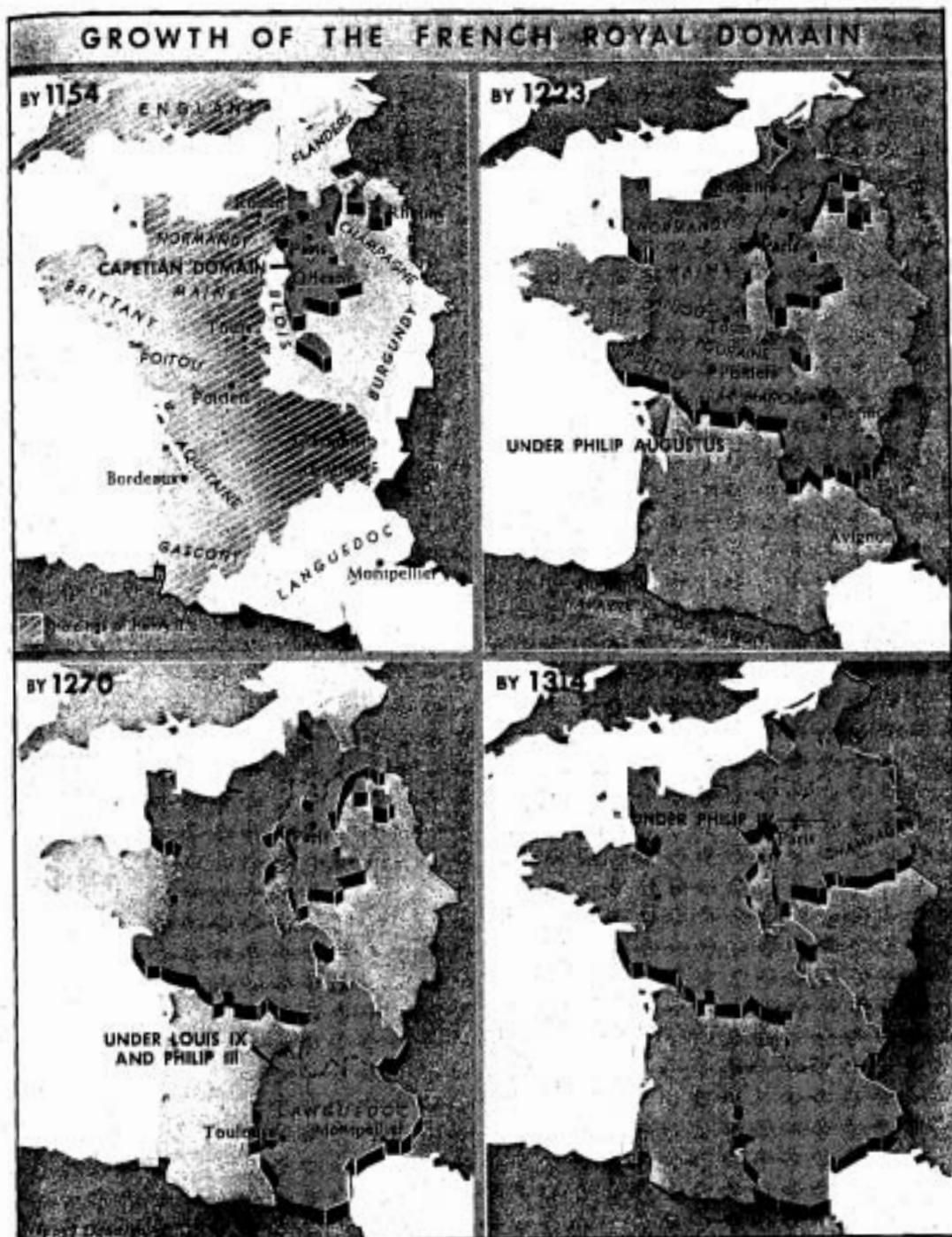
การปฏิรูปศาสนาและการก้าวหนันนิกายโปรเตสแตนท์ในศตวรรษที่ 16 ทำให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีลักษณะเป็นสำคัญของศาสนาคริสต์หุ่นดีไป มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในยุโรป เกิดสังคมนิยมทางศาสนาอย่างคริสต์ ซึ่งเนื่องมาจากการเหตุต้านศาสนาและอิทธิพล ด้วย เช่นการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ประเทศคู่สังคมต้องทำสนธิสัญญาสันติภาพหลายฉบับ เพื่อยุติความวุ่นวายในยุโรป



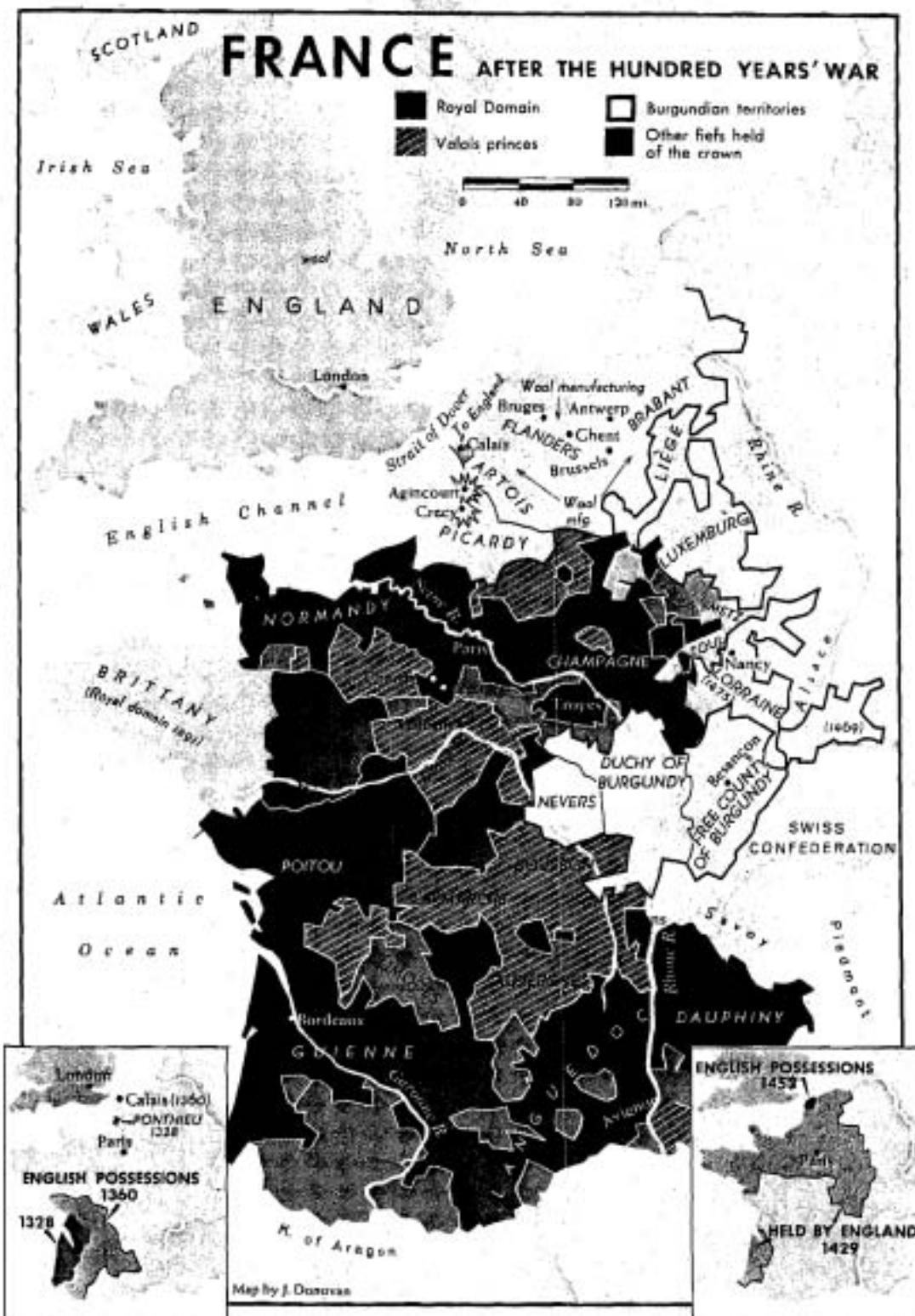
ภาพนักบุญอิgnาเตียส โลโยลา ค.ศ. 1491-1556

การประเมินผลท้ายบทที่ 7

1. จงอธิบายความหมาย (Meaning) และความสำคัญ (Significant) ของคำต่อไปนี้ มาให้เข้าใจ
 - 1.1 Sale of Indulgences
 - 1.2 Erasmus
 - 1.3 John Tetzel
 - 1.4 The Ninety-five Theses
 - 1.5 John Calvin
 - 1.6 Inquisition
 - 1.7 Jesuites
 - 1.8 Republica Christiana
 - 1.9 The Peace of Westphalia
 - 1.10 Edict of Nantes
2. จงวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้การปฏิรูปศาสนาในดินแดนเยอรมันประสบผลสำเร็จ
3. จงเปรียบเทียบการปฏิรูปศาสนาของพวกโปรเตสแตนต์ และการปฏิรูปภายใต้การปกครองของลัทธิโรมันฟื้นฟู ต่างกันอย่างไร และแต่ละฝ่ายประสบผลของการปฏิรูปอย่างไร
4. จงอธิบายถึงสาเหตุและผลของนักปฏิรูปศาสนาเหล่านี้ คือ
 - 4.1 มาร์ติน ลูเตอร์
 - 4.2 จอห์น คาลเวน
 - 4.3 อูลริค สวิงเกตติ
 - 4.4 พระเจ้าเยนรีที่ 8



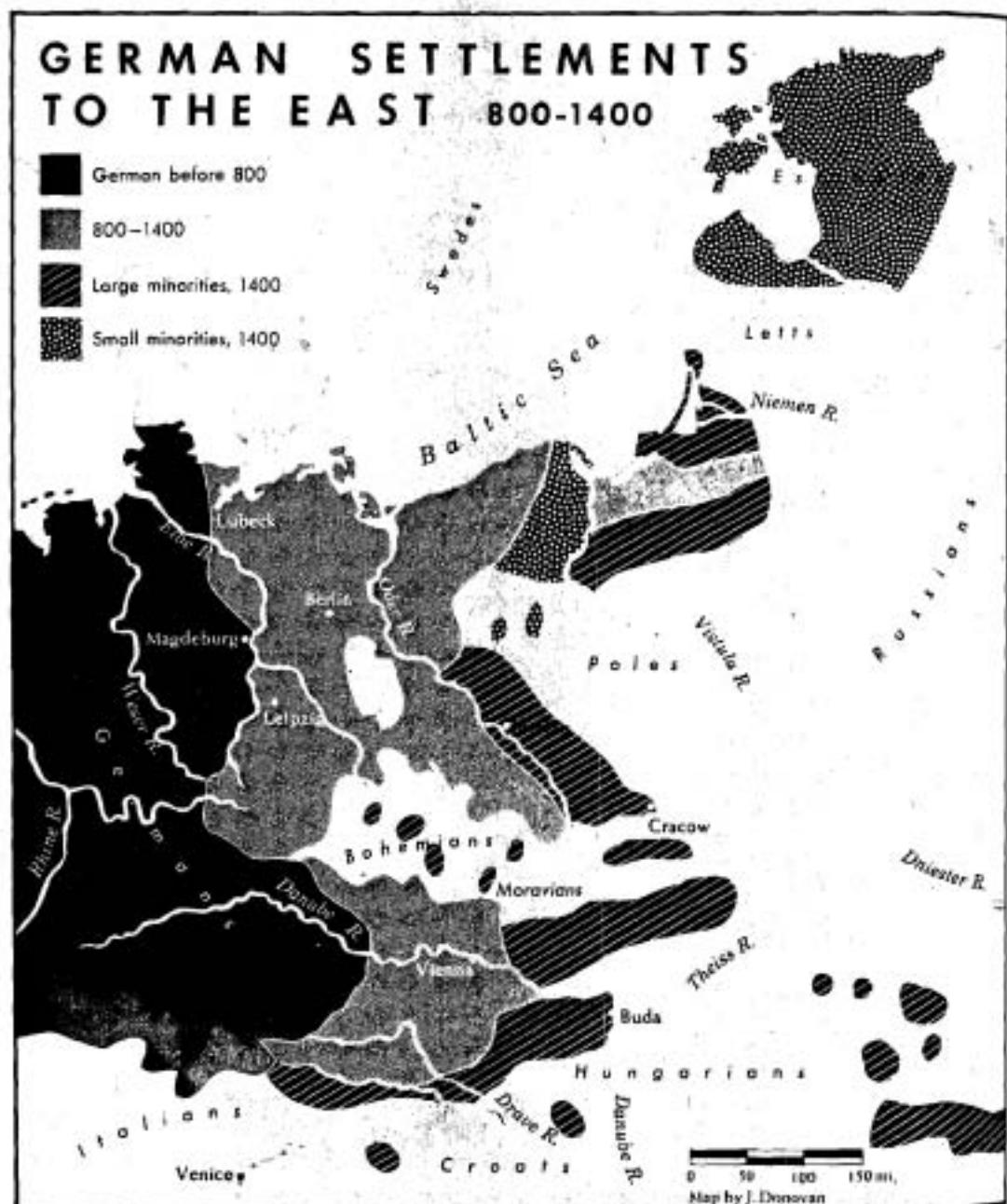
ภาพแผนที่การขยายดินแดนเพิ่มของราชวงศ์ฝรั่งเศส



ภาพแผนที่ฝรั่งเศสหลังสงคราม 100 ปี A.D. 1337-1453



ภาพแผนที่จักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ ค.ศ. 962



ภาพแผนที่การตั้งถิ่นฐานในเยอรมันทางตะวันออก ค.ศ. 800-1400



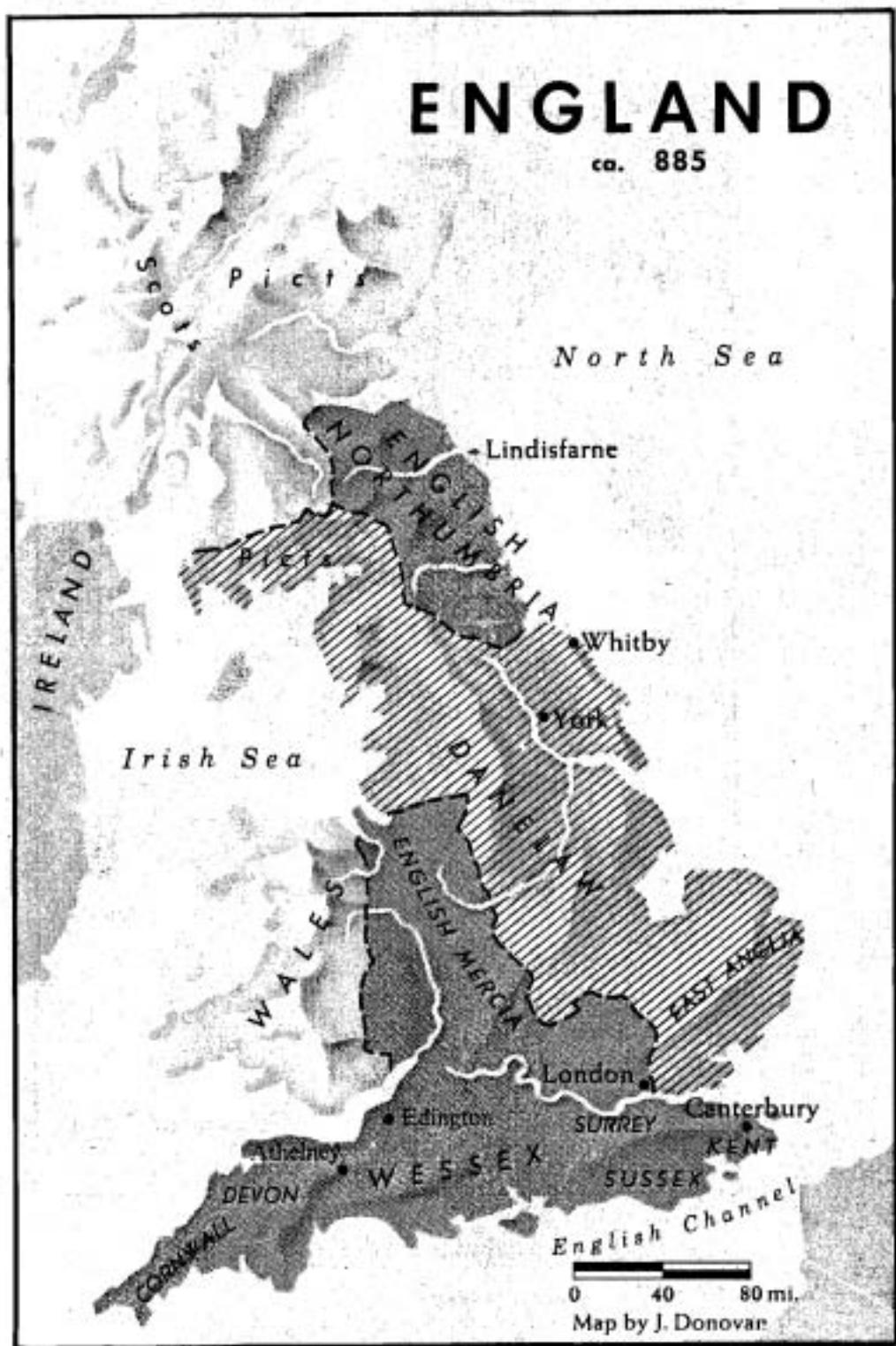
**Italy
in the 12th Century**

* Cities of the Lombard League

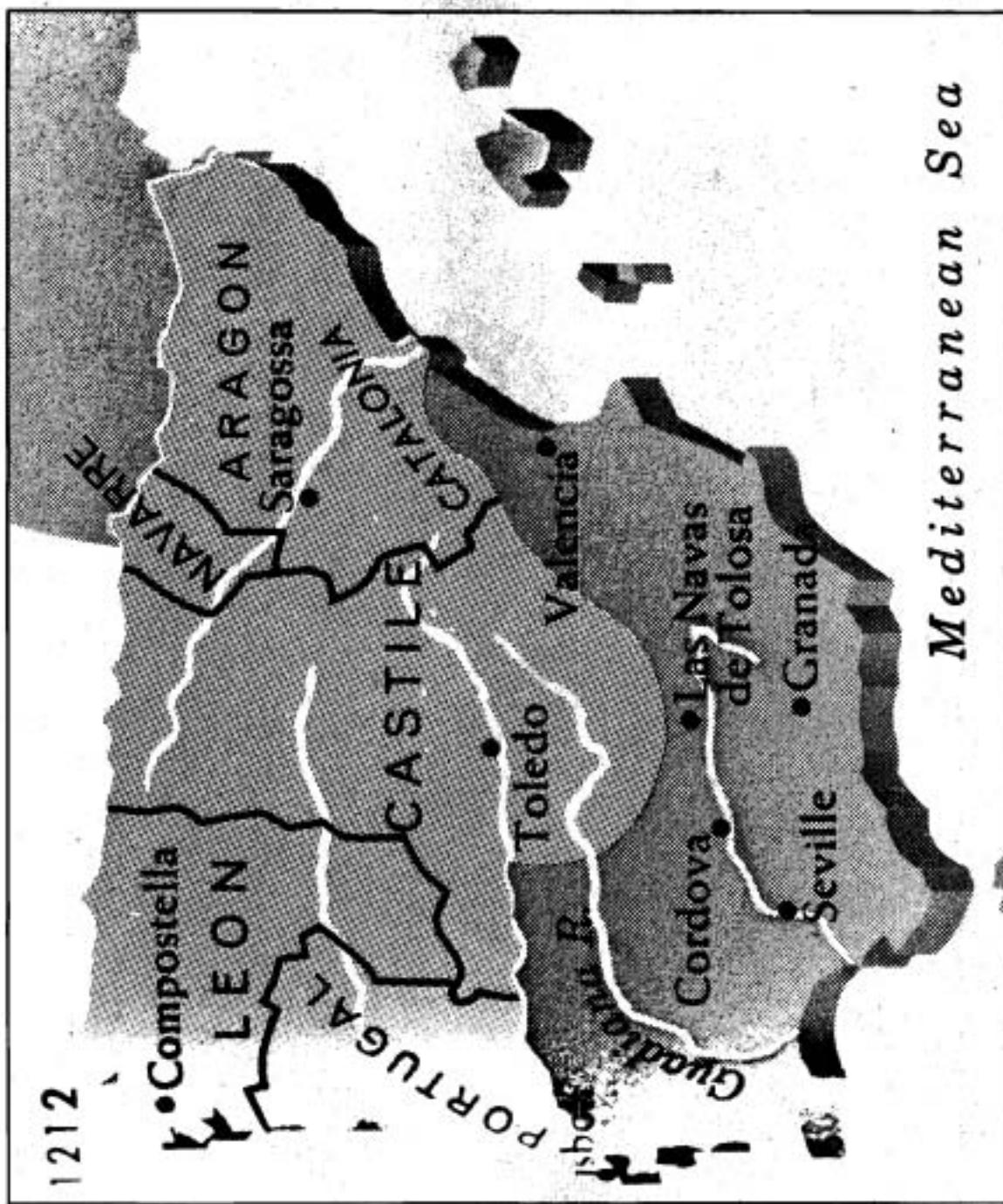
ภาพแผนที่อิตาลีในคริสต์ศตวรรษที่ 12



ภาพแผนที่อิตาลี ค.ศ. 1490



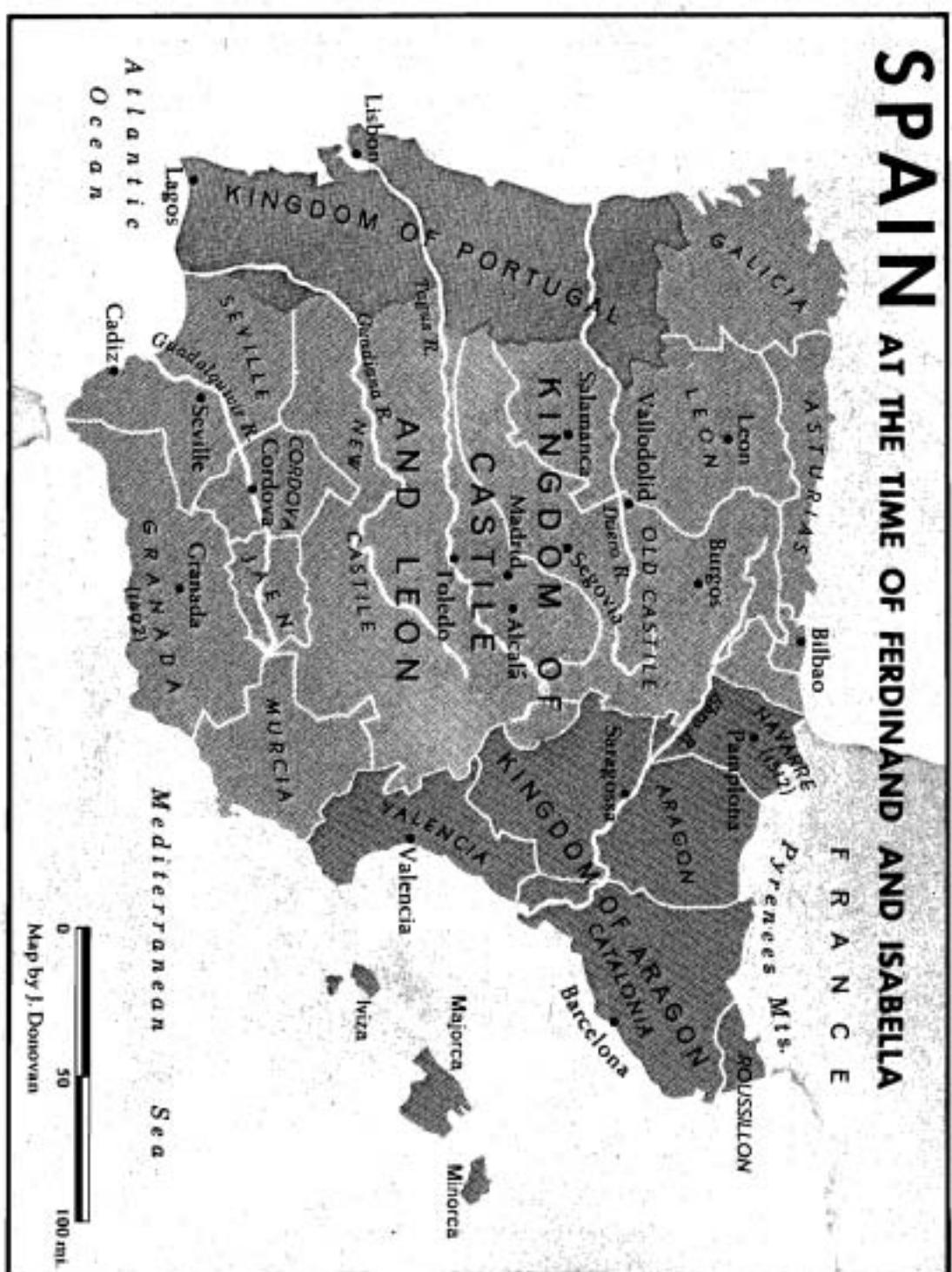
ภาพแผนที่อังกฤษ พ.ศ. 885



ภาพแผนที่สืบเป็นและไปรดูก่อนในควบสมุทรไอบีเรีย

ภายใต้การยึดครองของมุสลิมและคริสตเดียน

SPAIN AT THE TIME OF FERDINAND AND ISABELLA



ภาพแผนที่สืบเป็นสมัยพระเจ้าเฟอร์ดินานด์ และพระนางอิสabella